

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
 EINA KETVIRTADIENIAIS
 IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
 Suvienuose Valstijose - \$2.00
 Europoje ir kitose šalyse - \$3.00

APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSI

Su visokiais reikalais re-
 kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
 2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
 Telephone Englewood 9611

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
 [THE FRIEND]
 Published Every Thursday, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION RATES:
 In United States - \$2.00
 Foreign Countries - \$3.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

All Communications and Money Orders must
 be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
 2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
 Telephone Englewood 9611

ORGANAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE.

Metai {Vol.} V.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 8 D. GEGUŽIO (MAY) 1913 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

No. 19

AUSTRIJA IMS ALBANIJĄ.

Vel norejo užmušti Alfonsą.

KOVA SU SUFRAGISTEMIS.

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA.

Kitų šalių naujienos.

Austrija ir Italija ketina paimti Albaniją.

Pasklydo žinia, kad Austrija ketina paimti šiaurinę, o Italija pietinę Albanijos dalį. Tokiu būdu bus išrištas Balkanų klausimas. Rusija patarusi Serbijai nesikišti į šitą reikalą. Kitos viešpatijos irgi neprotestuosiančios, nes jos žino, kad Adriatiškos marės yra reikalingos ir Austrijai ir Italijai.

Balkanų talkininkai pešasi tarp savęs?

Į Londoną ateina žinia, kad Balkanų talkininkai pradėję pešties tarp savęs už grobį. Ištikusios mūšytynės tarp bulgarų ir serbų, taip pat tarp bulgarų ir graikų. Stovintieji Salonikuose bulgarų pulkai gavo paliepiamą apšaudyti miestą, bet už kelių valandų atėjo paliepiamas pasilikti vietoje. Tačiau šitos žinios nėra patvirtintos.

Anglijos sufragistės.

Galop policija pradėjo veikti prieš Anglijos karin-gas sufragistes. Aną dieną jinais padarė kratą sufragis-čių biure ir suėmė jų vadove. Suimta tarp kitų "ge-nerolas" Drummond. Bet sufragistės vis dar nesiliau-ja kariavusios už balso iš-gaviną. Jos vis dar tebe-degina namus ir vis dar te-be dirba visokių eibių. Vie-ną dieną jos išlipo Londone į augstą bokštą, užsidarė jame ir ėmė barsyti pleka-tus su reikalavimu mote-rims lygias balso. Susirin-ko daugybė žmonių. Poli-cija turėjo išlaukti duris.

Pripažino Kynų respubliką.

Geg. 2 d. Suv. Valstijos valdiškai pripažino Kynų respubliką. Tą dieną Ame-rikos šaržė (pasiumtinio pa-dėjėjas) E. T. Williams nu-vyko pas prezidentą Juansi kajų ir pristatė prez. Wil-sono pasveikinimą naujo-sios respublikos. Pirmo Kynų respubliką buvo pri-pažinusios tikrai Brazilija ir Peru.

Kynų parlamentas yra pasidalinęs nelygiai. Senate didumą balsų turi demokra-tai, kurie yra priešingi Ju-

anšikajui, žemesniame gi buste yra daugiau pažan-giųjų, kurie stovi už Ju-anšikajų.

Alaska prieš japonus.

Alaskos senatas vienu balsu priėmė įstatymą, ku-riuo yra uždrausta Japoni-jos žvejams gaudyti žuvis Alaskos vandenynuose. Tas įstatymas buvo perėjęs žemesnįjį būstą dar prieš mė-nesį, bet buvo užvilktas senate, nes norėta sužinoti, ar ištiesų galima išleisti to-kį įstatymą. Žinia apie tai tapo tuojau duota Kalifor-nijos gubernatoriui John-son'ui.

Atidengė sąmokslą prieš karalių.

Montpellier'e, Francijoje, suėmė vieną ispaną ir jies-ko dar vieno vyro ir vie-nos moteries. Jie yra anar-chistai ir buvo susimokinę užmušti Ispanijos karalių Alfonsą pakeliu į Pary-žių. Mat Alfonsas ketina netrukus atkankyti prez. Poincare. Anarchistai ne-norėjo kėsintis ant kara-liaus galvos Paryžiuje, nes tenai būtų sunku buvę jiems ištrukti iš policijos nagų.

PORTUGALIJĄ.

Lisbonoje buvo kilęs mai-štas tarp marininkų. Mai-štininkus tuojau suėmė ir įsodino į vieną laivą. Nak-tį maištininkų draugai, per-sirengę jūreiviais, užpuolė ant laivo ir paleido suim-tuosius ant kranto.

Kalėjimai yra pilni poli-tiškų prasikaltėlių. Juos laiko visai prastai. Suėmi-mai yra daromi kasdien. Užtenka bent kokiam šni-peliui pakisti liežuvį, kad toks ir toks neužkenčia vy-riausybės, — ir tuojau ne-kaltas žmogus yra tupo-damas kalėjiman, o paskui ve-žamas ištrėmiman.

Tai tokia Portugalijos respublika.

IRLANDIJĄ.

Pastarasis sąrašas rodo, jog Irlandijoje yra 4,390, 219 gyventojų. Iš jų 3,242, 670 yra katalikų; 576,611 episkopų; 440,525 presbi-terijonų; 179,034 metodis-tų ir kitokių protestonų.

Cernogorai apėjo Skutari 5 geg. Tuojau pasklydo gandas, kad Cernogorijos karalius Mykalojus atsisakė nuo sosto. Atsisakęs nuo sosto tuo pačiu lai-ku ir turkų sultonas.

ALBANIJĄ.

Keisti daiktai išeina aik-štėn. Pasirodė, jog štur-mas, kuriuo tapo paimta Skutari tvirtovė, buvo ne-tikras. Essaad Paša, tvir-tovės komendantas, buvo su tikęs pirm to su cernogorų karalium Mykalojum ati-duoti Skutari, bet pareika-lavo, kad turkų kariumenė būtų išleista su visais gink-lais. Tokią sutartį buvusi patvirtinusi ir Konstanti-nopolio vyriausybė. Buvo manyta apšaukti Albaniją karalija po turkų sultono viršenybė. Karalium buvo manoma padaryti kokį nors sultono giminiui, o Essaad Paša — vice-karalium. Dža-vid Paša, kurs su 9,000 ka-reiviais trankėsi po Albani-ją, turėjo nugriauti laikina vyriausybę Avlonoje ir pa-dėti Essaad Pašai suvaldy-ti Albaniją.

Bet Essaad Paša pasisku-bino pats save apskelbti Al-banijos karalium. Jis yra pats albanas, o narsus Sku-tari apgynimas labai iškėlė jį žmonių akyse. Nepri-klausomai Albanija priža-dėjo istoti į Balkanų sąjun-gą. Apie tatau visą-ką ži-nojusios Serbija, Bulgari-

ja ir Graikija ir patvirtinu-sios planą.

Tečiau toks dalykų vir-timas labai nepatiko Au-strijai ir Italijai, kurios no-rėjo turėti nepriklausomą-ją Albaniją savo globoje. Todėl Austrija liepė cerno-gorams tuojau išsikraustyti iš Skutari ir pasiūti į Čer-nogorijos pasienius 100,000 kareivių. Austrijai prita-ria Italija.

Papiežius pasveiko.

Šv. Tėvas jau vaikščioja. Geg. 5 d. jis priėmė audien-cijoje kardinolą Faratą, kurs ką tik buvo sugijęs iš Eukaristijos kongreso Mal-toje.

Darbininkų vadai nubausti. Gompers gauna 30 dienų kalėjimo; Mitchell ir Mir-rison turi užsimokėti po 500 dol.

Apelacijos teismas Wa-shington suminkštino teis-mo nusprendimą Darbo Fe-deracijos viršininkų byloje. Prez. Samuel Gompers ga-vo 30 dienų kalėjimo; se-kretorius Frank Morrison ir vice-prezidentas John Mitchell po 500 dol. paba-

dos. Visi trys paduos ape-laciją į augščiausiąjį teis-mą.

Gompers'o ir jo draugų byla tęsiasi jau seniai. Jie yra persekiojami už teismo panikinimą. Dalykas ta-me, kad Darbo Federacijos organas skelbė boikotą prieš Bucks pečių dirbtu-vę St. Louis'e (nepriima u-nionistų darbininkų). Teis-mas liepė nustoti boikotą skelbus, bet Federacija ne-paklausė. Pernai teisėjas Wright buvo uždėjęs Gom-pers'ui 1 metus, Morrison'ui 9 mėnesius ir Mitchell'ui 6 mėn. kalėjimo. Te-čiau apelacija tas baudmes sumažino. Tikima, kad augščiausias teismas visai panaikins bausmę.

Tuo tarpu Mitchell tapo paskirtas gubernatorium Sulzer'io darbo komisoriu New Yorko valstijoje.

Japonija protestuoja.

Japonija užprotestavo per savo ambasadorių Činda prieš naują įstatymą Kali-fornijoje. Jinai reikalau-ja naujos sutarties; taip-pat, kad japonai galėtų tap-ti Amerikos piliečiais.

Kalifornija neklauso Bryan'o

MUITAS NUO VILNŲ NUIMTAS.

Pečkuriai laimėjo. Sufragistės parodoja. Kito-kios naujienos.

Kalifornija napaklausė Bryan'o.

Geg. 3 d. Kalifornijos žemesnysis bustas priėmė se-nato bill'iu prieš svetimtau-čius. Gubernatorius John-son užtvirtins naują įstaty-mą, bet palauks, kol Bryan'as išreikš savo protestą prieš jį.

Naujas įstatymas skelbia:
 1. Svetimtaučiai, kurie gali tapti piliečiais, gali tu-rėti nuosavybių, kaip ir pi-liečiai.

2. Japonams uždrausta turėti dirbamą žemę, bet jie gali būti savininkais gy-venamųjų namų ir dirbtu-vių.

3. Japonai tegalės nuo-moti dirbamas žemes tik per trejus metus.

4. Svetimtaučiai, kurie negali tapti piliečiais (čia eina kalba apie japonus), negali paveldėti jokios žemės. Jei svetimtautis pa-liks žemę, tai teismas par-duos ją ir gautus pinigų padalins tarp velionio pa-veldėtojų.

Iš to išeina, kad japonai negalės tapti Amerikos pi-liečiais, kad nebegalės dau-giau pirkties arba kitokių būdu įgyti sau dirbamų žemių ir kad tie, kurie jų da-bar turi, mirdami negalės jų palikti savo vaikams arba kitiems paveldėtojams.

Toks įstatymas nepatinka japonams, bet karės tarp Amerikos ir Japonijos už jį vis dėlto nebus.

Kongresas nuėmė muitą nuo vilnų.

Gegužės 3 d. žemesnysis Kongreso bustas diduma 188 balsų prieš 75 nuėmė visai muitą nuo vilnų. Ohio, Indiana ir kitų vietų, ku-riose yra auginamos avys, demokratų atstovai į de-batus nesikišo ir balsavimo dienoje visai nepasirodė. Iš mūito nuėmimo didelės naudos nebus, negut pi-gesnės drapanos busiančios vilnonės, o ne medvilni-nės, kaip dabar yra.

Morgan'o dailės rinki-nys vertas 50 mili. dol.

Tam tikra komisija ap-vertino J. P. Morgan'o dai-lės rinkinius Metropolitan muziejuje ir Morgan'o kny-gyne 50 mil. dol. Yra vil-ties, kad rinkinys pasiliks Metropolitan muziejuje.

Dr. F. F. Friedmann par-davė savo vaistą už \$1,925,000.

Garsus vaisto nuo džio-vos išradėjas pardavė savo teises Amerikoje Eisner-Mendelson kompanijai. Jis gavo gyvais pinigais \$125, 000 ir po \$50,000 nuo 36 sa-natorių, kurios bus isteig-tos įvairiuose Amerikos miestuose. Toms sanitari-joms bus sudėti po \$150, 000 kiekvienai, ir iš tų pin-gų \$50,000 eis d-rui Fried-mann'ui. Washingtono val-džia sako, kad vaisto dirbtu-vė turės būti valdžios prie-žiūroje.

Moterų paroda New Yorke.

Geg. 2 d. New York' 10, 000 sufragisčių turėjo paro-dą. Viskas išėjo gražiai. Tukstantis augstų valdinin-čių, senatorių, dvasiškių in-paroduojančių moterų vy-rų žiūrėjo į parodą ir ran-komis plojo.

Pečkuriai gavo mokesčių pakėlimą.

Pečkuriai ant 54 rytų ge-ležinkelio (apie 31,000 jų-jų) gavo pakėlimą mokes-čių 10 ir 12 nuošim. Ap-skaityta, jog geležinkeliai turės jiems išmokėti nuo \$3, 000,000 iki \$3,500,000 dau-giau kasmet. Mokesčių pa-kėlimą pripažino pečku-riams komisija, susidedanti iš trjų teisėjų, paskirtų su-lig Erdmano taikos įstaty-mu. Dabar geležinkeliai ketina pakelti mokesčius už daiktų siuntinėjimą. Tuo reikalu jau jie kreipėsi į komercijos komisiją. No-rima pakelti mokesčius tarp New York'o ir Chicago pen-ktu nuošimėiu.

Moteris gavo balsą Penn-sylvanijoje.

Pennsylvanijos senatas priėmė lygų balsą moterims diduma 26 balsų prieš 22. Žemesnysis bustas pirmiau dar buvo priėmęs tą įstaty-mą diduma 131 balso prieš 79. Senate daugiausiai pa-sidarbavo už įstatymą se-natorius McNicholas iš Lackawanna pavieto. Pir-miau jis buvo priešingas lygiām moterų balsui, bet jį iškino darbininkų vado-vas Scrantone S. J. McDo-nald.

Lekcija ir Evangelija

SEKMINIŲ NEDELIA.

Lekcija. Ap. Darb., II, 1—11. — Kada išsipildė penkiosdešimt dienų, buvo višis drauge vienoj vietoje. Ir stojosi ūmai iš Dangaus užimas, kaip užpuolančio didžio vėjo, ir pripildė visus namus, kur sėdėjo. Ir pasirodė jiems perdalinti liežuviai, kaip ugnies, ir sėdosi ant kiekvieno iš jų. Ir pripildyti buvo visi Šventąja Dvasia ir pradėjo kalbėti visokiems liežuviais, kaip jiems Šventoji Dvasia davė iškalbėti. O buvo žydai, Jeruzolimoje gyvenantys, vyrai dievobaimingi, iš visokių giminių, kurios yra po dangum. O kad stojosi taisybės balsas, susiję daugumas ir išsigando dūmoj, jog girdėjo kiekvienas juos savąja kalba kalbančius. O nušimtinę visi ir stebėjosi, kalbėdami: Ar-gi štai ne visi, kurie kalba, galliciečiai yra? O kaip-gi mes girdėjome kiekvienas mūsų kalbą, kurioje užgimėme? Partai, ir Medai, ir Elamitai, ir kurie gyvena Mezopotanijoje, Žydų žemėje, ir Kapadokijoje, ir Pontje ir Azijoje, Frigijoje, ir Pamfiliijoje, Aigipte ir Libijos šalyse, kurie yra ap link Cyreną ir ateiviai romiečiai. Žydai taipogi ir naujaticiai, Kretai ir Arabai, girdėjome juos kalbančius mūsų liežuviais Dievo didžiųjų darbais.

Evangelija. Jon. XIV, 23—31. — Anuomet atsakė Jezus ir tarė jam: Jei kas mane myli, užlaikys mano žodžius, ir mano Tėvas mylės jį ir pas jį ateisim ir gyvenime jame darysime. Kas mane nemylė, mano žodžių neužlaikys. O kalba, kurią girdėjote, ne yra mano, bet to kuris mane siuntė, Tėvo. Tai jums pasakiau, pas jus budamas. Bet Palinksimin-toja, Šventoji Dvasia, kurią Tėvas atsiųs mano vardu, ta jus išmokys viso ir primis jums vis, ką tik jums pasakysiu. Romybę palieku jums, mano romybė duoda jums, ne kaip duoda svietas, aš jums duodu. Teneisigasta jūsų širdis ir tenesibijo. Girdėjote, jog aš jums pasakiau. Nueinu ir ateinu pas jus. Kad mane mylėtumėte, ištiesus džiaugtumėte, jog einu pas Tėvą, nes Tėvas didesnis yra už mane. Ir dabar jums pasakiau pirmą stotis, idant kad iš jūsų išėjusios širdys būtų tikėtumėte. Jau su jums daug nekalbėjau. Nes ateina šio svieto kunigaikštis, o manyje nieko neturi. Bet idant pažintų svietas, jog myliu Tėvą, o kaip man įsakė Tėvas, taip darau.

SV. MIŠIOS.

Šv. Eucharistija, kaip auksas, vadinasi šv. Mišiomis. Šv. Mišios sykiu su Eucharistijos Sakramentu, yra Jezaus Kristaus įsteigtos per Paskutinę Vakarienę. Tos vakariinės stalas buvo pirmuoju altoriumi, ant

kurio V. Jezus laikė pirmąsias Mišias ir dalino pirmąją Komunią: tuomet Jis savo Apaštalams pakėlė i Naujojo Įstatymo kunigų garbę, sakdamas jiems: **tai darykite ant mano paminklo;** tai yra, kaip aš padaviau, taip ir jūs laikykite šv. Mišių auką ant mano kančios paminklo. Mišios tur tris svarbiausias dalis: Aukavimą (offertorium), Konsekravimą ir Komunią.

Šv. Mišių auka esybiškai yra ta pati kaip ir ant Kalvarijos kalno, tik skiriasi nuo šitos paaukavimo būdu. 1. Yra ta pati savo esybėje, nes joje yra ta pati Auka ir tasai vyriausias Kunigas: Jezus Kristus, regimas kunigas ant Kalvarijos, neregimas ir užslėptas, prie Mišių, altoriaus tarne; Jezus Kristus, regimoji auka ant Kalvarijos, neregimoji ir Sakramento pavaislu užslėpta ant Altoriaus.

2. Skiriasi paaukavimo būdu: nes, 1. ant Kalvarijos Jezus Kristus buvo paaukotas kruvinu būdu; ant altoriaus nekruvinu ir paslaptingu būdu per dviejų pavidalų atskirimą, kurie atskirai pakonsekruoti, parodo Jezaus Kraują nuo kuno atskirtą ir pralietą. Per Mišias Jezus Kristus, Savo Tėvo akyse yra tuomi, kuomi. Jis buvo ant kryžiaus: Jojo žaizdos ir kraujas šaukia gailestingumą; 2. Ant kryžiaus Jezus aukojosi Save be jokio kito kunigo pavarnavimo; ant Altoriaus Jis Save aukoja kaip vyriausias kunigas, bet patarnaujant žemesniam kunigui; 3. Ant kryžiaus Jis regimai Save paaukuoja; ant altoriaus daro tą neregimai po duonos ir vyno pavaislais; 4. Kryžiaus Auka buvo atnešanti kaip atpirkimo kaina; šis gi ant altoriaus kaip to atpirkimo pritaikymo mums įrankis; 5. Kryžiaus Auka buvo tiksyki paaukota; Mišių Auka yra kasdien daroma, ir ji tesės iki galui, iki svieto pabaigai.

Kaip didelė būtų buvus mūsų laimė, broliai, jei, pažindami Jėzų Kristų, kaip mes jį dabar pažįstame, būtų stovėję su Motyna po kryžiumi, kuomet Jis save už svieto išganyką aukojol! Šitai, dabar, ta laimė kiekvieną kartą turime, kuomet dievotai pribuname prie šv. Mišių. Tat padidinkime savo karštumą ir uolumą Mišių klausydami, ypatingai gi Pakelimo laikę; tuomet tikėjimo aktyvūs mis veikėme į Jėzų Kristų ant kryžiaus pakeltą ir iš mūsų meilės Savo Kraują liejantį.

Katalikiškos Žinios

Artistė įstojo į vienuolyną. Žinoma Amerikos skulptorė Melva Beatricija Wilson'utė įstojo vienuolyną Ryme. Pirm dešimt metų jos stovylos sukėlė daug triukšmo New York'e. Pernai numirė jos tėvas ir motina. Nuo tos valandos ji nair neturėjo romybės. Ras ją nušalyje nuo žmonių.

Pabaiga Velykinės. Šimet šv. Trejybės šventė išpuola 18 geg. Reikiama tati, jog iki tai dienai reikia atlikti velykinę priedermę — vadinasi prieti išpažinties ir priimti šv. Komunią.

Prasiplatinusi knyga. Kardinalo Gibbons'o knygos "The faith of our fathers" (Musų tėvų tikėjimas) išparduota jau 1,100,000 egz. Pirmą laidą išėjo 1875 m.

Iš kelionės. Kun. M. Krusas atsilankė jau Gibraltare ir Algieri — ir šioje valandoje jau yra Aigipte. Vaziavimas buvo gražus. Kasdien galėjo laikyti mišias laive.

Brockton, Mass. Gerbiamas Tėvas Kazimieras Kapucinas laikė Brocktone misijas nuo 16 iki 24 balandžio. Misijos pavyko geriau, negu tikėtasi. Išpažinties priėjo daugiau, kaip 1000 asmenų. Atsivertė daugelis užkietėjęlių, o katalikų dvasia labai sustiprėjo. Išpradžių Brocktono lietuviai žiūrėjo į misijas abejingai. Kaikurie šaipėsi ir zurėjo, bet ilgainiui misijonieriaus žodžių trupinietas širdis ir misijų pabaigoje išrodė, kad tai visai kitokie žmonės. Tiesa, smarkesnieji cecilijų vadovai vis tiek nepasitaisė. Beveik kasdien kėlė betvarkę. Ypač smarkiai protestavo, kad da jiems reikėjo atsižadėti skaitymo cecilikiškų laikraščių ir nečystatos. Paskutini vakarą sukėlė tiek triukšmo, kad rodėsi reikėsia policijos, bet misijonierius griežtai juos suvaldė. Šiaip jau žmonės užsilaukė gražiai ir kasdien vis skaitlingiau atsilankė. Pagalios gan ruiminga šv. Edwardo bažnyčia, kurioje misijos buvo laikomos, negalėjo visų sutalpinti. Klausyti išpažinties atvyko šitie kunigai: A. Jusaitis iš Lawrence, J. Krasnickas iš Cambridge, J. Aleknavičius iš Lowell, L. Tyla iš Nashua, N. H. ir J. J. Jakaitis, iš Worcester.

Gerbiamamjam Tėvui Kazimierui tariame širdingą ačiū už pasidarbavimą. Duok Dieve, kad misijų išpuolis niekadoms neįsibūtų Brocktoniečių širdyse!

Teksis. **Pavargėlių sesutės.** Visame pasaulyje vargdienų globėjų, taip vadinamų "Pavargėlių Sesučių" yra 5,793. Jos laiko 30 prieglaudos namų, kuriuose randa duonos ir atsilieio senatvėje 45,913 pavargėlių. Šita vienuolija įsteigė Jona Jugan 1839 m. Britanijoje, St. Servan'o miestyje. Visą tą laiką vienuolijos prieglaudose mirė 284,976 seneliai.

Vienuolės balsuoja. Naujoje Zelandijoje moteris turi lygų balsą su vyrais. Įdomu, kad ta teise naudojasi vienuolės ir nepraleidžia rinkimų nepadausios savo balso viešose reikaluose.

Eucharistijos Kongresas. Bal. 23 d. Maltoje, Valetos bažnyčioje, vadinamoje Murtukšmo New York'e. Pernai numirė jos tėvas ir motina. Nuo tos valandos ji nair neturėjo romybės. Ras ją nušalyje nuo žmonių.

Eucharistijos Kongresas. Bal. 23 d. Maltoje, Valetos bažnyčioje, vadinamoje Murtukšmo New York'e. Pernai numirė jos tėvas ir motina. Nuo tos valandos ji nair neturėjo romybės. Ras ją nušalyje nuo žmonių.

Eucharistijos Kongresas. Bal. 23 d. Maltoje, Valetos bažnyčioje, vadinamoje Murtukšmo New York'e. Pernai numirė jos tėvas ir motina. Nuo tos valandos ji nair neturėjo romybės. Ras ją nušalyje nuo žmonių.

Eucharistijos Kongresas. Bal. 23 d. Maltoje, Valetos bažnyčioje, vadinamoje Murtukšmo New York'e. Pernai numirė jos tėvas ir motina. Nuo tos valandos ji nair neturėjo romybės. Ras ją nušalyje nuo žmonių.

Iš Lietuvos Mokslo Draugijos.

Kovo mėnesyje draugijai užsimokėjo: dr. Pietaris, dr. Radžickas, Petras Mikolainis, Kar. Neminskis, J. Stafloraitis, P. Statkauskas — po 5 rub.; E. Draugelis, kun. J. Čičaitis, K. Grinkevičius ir A. Brucis — po 3 rub.

Mokslo draugijai padovanojo:

Bibliotekon: Imper. Rusų geografų draugija — 28 veik. (60 tomų), Kazys Alyta — 19 (20), "Kovos" red. — 12, "Ateities" red. — 5, šv. Kazimiero draugija — 6, V. Kalvaitis ir kun. K. Ambrazaitis po 3, Imper. Rusų archeologų draugija — 2 (4), J. Jasaitis — 1 (2), Strazdo Vėgelės spaustuvinė, P. Lėonas, Ad. Mačius, P. Narvydas — po 2; J. Mickeliūnas, kun. J. Vaičaitis, V. Toločka, A. Kuršaitis, Imperator. Varšuvos universitetas ir Ševčenkos mokslo draugija po 1.

II. Muziejūn: kun. Dragunevičius — 45 įvairius pinigų ir 1 medalį, Semperionas Dovolaitis — 300 metų seną žiurštą, A. Jurašaitis — 2 fotografijas, J. Luckevičius — "Smulkelį".

III. Archivān: D-ras J. Basanavičius — 2 atsilaukimu 1861 m. J. Janonis 10 dainų ir vieną pasaką. Visiems dovanotojams taria ačiū.

L. M. Dr-jos Komitetas Vilniuje: Šiomis dienomis Vilniuje Andrius Grinevičius atidarė kirpimo ir pašymo kursus. Šiuose kursuose mokoma kirpimo ir pašymo visokių rūbų, kaip antai: vyrų, moterų, vaikų ir kit.

I kursą priimami vyrai ir moteris ne jaunesni 15 metų.

Kursus steigti Grinevičiui leido ministerija. Baigę šiuos kursus gaus diplomus buti savarankiais kirpėjais, dirbtuvių vedėjais, taip pat lyginai mokiniai baigę tam tikrą kursų skyrių gaus teises buti profesionalinių mokyklų mokytojais.

Šie kursai, be abejo Lietuvos bus labai naudingi, nes Lietuva šios rūšies amatininkais — siuvėjais yra gan turtinga, tik nelaimė, jog daugumas siuvėjų neturėjo progos gerai pažinti šio amato šakos visų detales.

Todėl šia naują lietuvių įstaigą galime tik pasveikinti ir palinkėti kuogeriausios kloties, nes ji tikrai galės pagaminti Lietuvai gerų siuvėjų.

Jonas Adomickis. P. S. Kursų adresas: Vilnius, Botanikos gatvė, 5, 20

Pradėjo statyti. V. Jezaus širdies bažnyčios statymo komitetas balandžio 1 dieną jau pradėjo priuostiamuosius statymo darbus. Naujoji bažnyčia bus statoma Tambovo ir Archan-gielsko gatvių kėrcioje.

Šiauliai. Kovo 28 d. vi-durdienį Keblių sodžiuje iš-tiko gaisras. Sudegė visi triobesiai trijų ukininkų: Benedikto ir Aleksandro Gilių ir Benedikto Darskos. Gaisras kilęs iš pypkės.

"Katalikų" uždraudė. Cen-zuros valdyba uždraudė praleisti per Rusijos sieną einantį Chicagoje lietuvių laikraštį "Kataliką".

Švenčionis, Vilniaus gub. Per 40 valandų atlaidus mūsų bažnyčioje buvo toks atsitikimas: Moteris buvo pasidėjusios ant bažnyčios altorėlio savo maldaknyges: kažikas lietuviškas maldaknyges išnešė iš bažnyčios ant šventoriaus supiaustė į skutelius, lenkiškosios ant liko bažnyčioje ant vietos. Kas plėšė lietuvių maldaknyges kol kas nesusekta.

Balandėlis.

"Saulės" namai. Žiemai praslinkus "Saulės" valdyba pradėjo vartyti toliau "Saulės" namų statymo darbą.

Kovo 26 d. prasidėjo mūro darbai p. p. Malinausko ir Skryninkovo inžinierių priežiūroje. Meisteris Jonas Krauze apsiėmė pabaigti mūro darbus, inžinierius p. R. Mieržinskis — langinių darbą ir inžinierius p. T. Godliauskas — centralinį šildymą.

Sunkiam padėjime dabar atsirado "Saulės" valdyba; darbas butinai turi eiti be paliovos, idant ligi šv. Mykolui namai būtų pabaigti, o tam tikslui dar trūksta 57 tukst. rublių. Ką gi daryti? Pasakys nevie-nas pasiskolinkite iš banko. Bet to negalima padaryti. "Saulės" draugija igiję pinigų, ant kurios statomi namai, ne nuosavybėn, bet tik turi teisę amžinos nuomos (činėvija prava), o bankai kaip tik ir neduoda paskolos tokiems namams. Kauno miesto valdyba posėdyje 5 — IV. — 1912 sutiko parduoti "Saulės" draugijai nuosavybėn, bet to miesto valdybos nusprendimo nepatvirtino nei buvusis Kauno gubern. Kulomzinas, nei 31—XII—1912 — vi-daus dalykų ministeris.

Išaiškinus dalykų padėjimą dar klausiam: ką gi daryti? Nejaugi palikti be stogo namus? Ne, taip nebus; lietuviai, kaip vienas žmogus, nepagalės tautos paminklui — "Saulės" namams — skatiko. Juk mus, lietuvių, yra daugiau trijų milijonų, ar tai jau sunku bus sumesti 57,000 rublių? reikia tik noro, reikia pri-jausti žmonių švietimui, reikia be baimės sujudinti ki-šenes, ypač šiais metais Te-gu nė vienas lietuvis neatsi-sako nuo aukų, tegu kiek-vienas lietuvis žino, kad tai yra jo priedermė šelpti pir-mučiausią mūsų šviesos dr-ją "Saulę", prie kiekvienos progos, kada tam tyčia bus renkamos aukos "Saulės" namams, tegu turtingieji duoda šimtais, o neturtin-gieji mažiais. Ne jau gi nesumėsime reikalingos sum-os, ne jau gi nepanorėsi-me, kad "Saulės" namai vi-siškai būtų pabaigti ligi ru-deniui ir kad jau nuo šv. Mykolo būtų patalpintos naujosios namuose "Saulės"

Kauno mokyklos? Kitos tautos, kaip čekai, vengrai ir tt., sumeta tautos namams ir kitiems tautos reikalams milijonus, mes gi sumesime tikrai tukstančius. Imkime pavyzdį iš ukininkų Juodpėnų sodž., kurie, prisizdami savo arką, tarp kitko, rašo: "tie pinigai buvo paskirti ant alaus, bet paskui visas sodžius nutarė paaukoti juos "Saulės" namams, taip ir padarėme". Pavyzdys sek-ti.

Taigi, tautiečiai, duokime kuodangiausia aukų!

"Saulės" Valdyba.

Balsas į visuomenę "Ryto" reikalais.

Atsivėlgiant į sunkiausių mūsų rytiečių ekonominį padėjimą, jaučiamės priversti platinti tarp mūsų brolių švietimą kuopatogiausiu būdu ir tai tokiu, kuris būtų valdžios įstatymais patvirtintas; šis budas yra: steigti, kur tik galima, liaudies skaityklos bei knygynai. Įsisteigusios skaityklos praminus mums taką į tolimesnį darbą: butent steigti liaudies žemesnes ir augštesnes mokyklas.

Taigi, kreipiamės į tautiečius inteligentus, prašydami jų paaukoti mums visoki turinio knygų ir knygėlių, reikalingų busimoms "Ryto" skaitykloms. Keltą tukstančių knygėlių jau turime. Jas mums yra dovanojęs kun. Tumo fondas rytiečiams šviesti.

Tikimės, jog mūsų inteli-gentija, ligi šiol labai duosni visuomenės reikalams, neatsisakys ir mums ateiti į pagalbą.

Su pagarba
Ryto pirmininkas,
Kun. dr. J. Steponavičius
Pravleniję obšč. "Utro" (Rytas), Vilnius, Blagoviesčenskaja 4.

K. J. M.

LUKE, MD.

Darbai Lietuviai.
Tarp trijų miest.: West-ernport, Md., Piedmont, W. Va. ir Luke, Md., yra didelė popieros dirbtuvė, kurioje dirba daugiau, kaip 3000 žmonių. Daugiau aplinkui angliakasyklos ir dvi mažos geležies liejyklos. Visur dirba pilną laiką.

Lietuvių visuose trijuose miestuose 18 šeimynų, o pavienių tris syk tiek. Visi gana gerai užsilaiko. Yra 131-oji kuopa S.L.R.K.A. ir D. L. K. Vytauto draugija. Pastarosios draugijos rūpesčiu tapo atkviestas iš Baltimorės kun. J. Lietuv-ninkas, kurs atvažiavo 22 balandžio ir išklaušė mūsų velykinės išpažinties. Nėjo išpažinties tik alužio ir deg-tinėlis garbintojai.

St. Liesis.
ROCKFORD, ILL.
Iš kitų miestelių gana tankiai galima užtikti žinučių apie lietuvių judėjimą. Bet iš šio miestelio beveik nematyti. Skaitytojas gali pamatyti, kad gal nėra nei apie ką rašyti. Kur čia nebus, tik reikia korespon-dento. Pastaraisiais laikais turėjome net tris vakarėlius su perstatymais, — ar-gi jie neverta aprašyti? Aš čia nors trumpai išreikšiu bešališką mintį apie buvusius perstatymus: Lietuvių Ukešų klubas statė scenoje keturių aktų dramą: "Al-

ROCKFORD, ILL.
Iš kitų miestelių gana tankiai galima užtikti žinučių apie lietuvių judėjimą. Bet iš šio miestelio beveik nematyti. Skaitytojas gali pamatyti, kad gal nėra nei apie ką rašyti. Kur čia nebus, tik reikia korespon-dento. Pastaraisiais laikais turėjome net tris vakarėlius su perstatymais, — ar-gi jie neverta aprašyti? Aš čia nors trumpai išreikšiu bešališką mintį apie buvusius perstatymus: Lietuvių Ukešų klubas statė scenoje keturių aktų dramą: "Al-

ROCKFORD, ILL.
Iš kitų miestelių gana tankiai galima užtikti žinučių apie lietuvių judėjimą. Bet iš šio miestelio beveik nematyti. Skaitytojas gali pamatyti, kad gal nėra nei apie ką rašyti. Kur čia nebus, tik reikia korespon-dento. Pastaraisiais laikais turėjome net tris vakarėlius su perstatymais, — ar-gi jie neverta aprašyti? Aš čia nors trumpai išreikšiu bešališką mintį apie buvusius perstatymus: Lietuvių Ukešų klubas statė scenoje keturių aktų dramą: "Al-

kani Žmonės". Lošimas išėjo gana silpnai. Teatra-liška Giesmininkų draugija "Kanklės" scenoje statė vieno veiksmo komediją "Žilė galvon — Velnias juo degon". Veikalėlis gana menkas, o prie to dar prisi- dėjo aktorių nemokėjimas atlikti savo užduočių, per- statymą paverė "nieku", ir daugumas susirinkusių pasipiktino iš to. Po per- statymo buvo dainos, bet ir tos nusisekė visai silpnai. Vienas dalykas tik pagir- tinas — prieš perstatymą išėjo vakaro vedėjas p. P. Petrėnas, ir trumpai paaiš- kino, kaip publikai reikia užsilaikyti laike perstaty- mo. Iš to išėjo geri vaisiai, nes publika ramiai užsilaikė. Sektinas pavyzdys ir kitų vakarų rengėjams, va- dinasi, paaiškinti, pamoky- ti, kaip užsilaikyti teatro- se, o tuomet mums nereik- šės skųstis, kad publika buvo nerami, kad švilpė, kojomis trypė ir tt. Trečias vakarėlis tai S. P. L. S. (so- cialistų kuop.). Lošėjai bu- vo iš Chicago ir lošė "Tar- nas įpainiojo" vieno veik- smo vodevilį ir "O. S. S." farsą vieno veiksmo. Lo- šimas nusisekė gana gerai. Po perstatymo buvo dai- nos. Sudainuota gana ge- rai. Publika likosi paten- kinta. Publikos buvo apie 200. Čia turiu pastebėti, kad per socialistų persta- tymus publikos visados pri- sirenka daug dalykas ta- me, kad jei socialistai ren- gia ką nors, tai musų pa- trijotai, katalikai ir kiti su- sieina, bet jeigu patrijotai su katalikais rengia ką no- rintą, tai musų "socialis- tai" netik ką patis neina, bet dar ir kitus atkalbinė- ja. Čia turiu taipgi pri- minti, kad tarpe tautiečių ir socialistų vėda smarki kova. Jei socialistai pa- rengia prakalbas, tautiečiai susiję klausos ir tik po- to duoda rimtus klausimus, bet jei tautiečiai parengia — tai socialistai viduryje kalbos davinėja klausimus, tarpe savęs šnekasi, ko- jomis muša ir grindis ir tt. Iš listai stovi netoli nuo indi- jonų.

Nuo praeito rudens, ar- ba, geriau pasakius, nuo kun. Taškuno atvažiavimo, pradėjo mokyti bažnyti- nis choras. Išpradžių cho- rą mokino pats kun. Taš- kunas, po to gavo lietu- vų vargonininką, ir taip cho- ras buvo pagerėjęs, bet da- bar su gailėsčiu reikia pa- sakyti, kad pradėjo silpnė- ti, nes merginos pradėjo išsiskirti nuo choro ir tat chorui nemažai užtenkė. Prie choro priguli tik 6 merginos. Netik merginos prie choro nepriguli, bet ir niekur kitur. Reikia teat- rai rengti, taipgi negalima gauti merginų. Labai būtų geistina, kad lietuvaitės ke- liautų į Rockford. Darbu- čia joms — perpilnai.

Simano Daukanto drau- gija buvo parengusi pra- kalbas. Kalbėtojai buvo "Birutės" atstovai p. Chmie- liauskas ir vietinis p. P. Petrėnas.

Neperseniai čia susitvė- rė S.L.R.K.A. kuopa. (Tei- stina, kad ši kuopa pareng- tų prakalbas, tuomi įpiltų daugiau tautiškos meilės musų lietuviams.

Choristas.

WAUKEGAN, ILL. Koncertas nusisekė.

Seniai laukiamas koncer- tas atsituvo 27 balandžio lietuvių svetainėje. Taigi pirmąsias reikia pasakyti širdingą aciu vargonininkui, p. Leonui Wasauskiui, už jo didelį darbštumą, o po to taipgi ir dainininkams kurie nesigali savo spēkų ir laiko, ir savo puikiais balseliais garbina Dievą bažnyčioje ir linksmina žmo- nes tautiškomis dainelėmis.

Koncerto programa bu- vo trumpa, taigi neatsibodo žmonėms sėdėti svetainėje, kuri buvo kimšte prikimš- ta. Taipgi reikia pažymė- ti, kad publika Waukegane, matyti, labai myli dainas, nes choras turėjo atkurti kiekvieną dainą, nes bai- sus buvo plojimas ranko- mis, net svetainė drebo nuo tokių trukšmo. Chori- nės dainos visos labai puik- kiai nusisekė, kad nei ma- žiausio užmetimo negali ras- ti. Toliaus, tarpe choriš- kų dainų, buvo dainuota 2 solos. Pirmą solo, "Vieną rytėlį aš vaikščiot išėjau", dainavo p. M. Rakauskutė, ir, galima pasakyti, sudai- navo gerai.

Solo antrą, "Barkarolė" — J. Naujalis, dainavo p. Leonas Wassauskis. Čia reikia pažymėti, kad tas vyras, su savo puikiu barito- nu, publikos ausyse paliko labai didelį įspūdį ir atmin- tį ant ilgo, nes jo išdirbtas balsas publikai taip patiko, kad per visą vakarą žmonės tik ir kalbėjo: "Waukega- ne, sako, dar ligi šiol nebu- vo tokio vargonininko ir giedioriaus". Taigi garbė Waukegano parapijai ir vi- sai jos žmonijai, kad turi tokį žmogų.

Chicagietis ten buvęs.

"BURDINGIERIŲ" IR GASPADINIŲ KLAU- SIMAS.

Pastarais laikais laikra- čiuose daug rašoma apie "burdingierių" ir gaspa- dinių tveriamas unijas. Laik- raščiai sutiko ir, regis, kiek vieno, to klausimo paminė- jimo aironijos, pašaipos for- mą. Vietomis girdisi net šauksmai mesti visai šalin tokius anot rėkiančių tiktai juokus. Kaž-žin, ar ištikrųjų tai yra vien juo- kų klausimas? Pažiūrėki- me gerai, akyvai i reikala- vimus, kuriuos stato kaip "burdingieriai", taip ir gas- padinės. Atmetę piningo klausimą i šalį, perkratyki- me kitus reikalavimus. Ką matome? Iš vienos pusės reikalaujama, "kad dešrų nevirintų drauge su skalbiniais", nelaikytų ku- tik ne po keliolika vyrų viename kambaryje, užlai- kytų švariau kambarius, lo- vas etc... Iš kitos pusės gi reikalaujama, kad vyrai, parėję girti namon, neter- štų kambarių ir lovų, ap- sieitų geriau namie, ypač prie vaikų, nekeiktų, neduo- tų mažiukams pratinties prie tų visų nešvarumų, ku- rie šiandien yra paprastu apsireikimu musų šeimy- nose, laikantiuose vyrus kambariuose ir tt. Ar tai yra klausimai, verti vien- tik to, idant gardžiai pa- sijuokus, praeiti pro juos? Rodos, kad ne. Čia mes su- siduriame su opiausiais higienos bei auklėjimo klausimais, teisingiau, su

didžiausiu tų klausimų pa- niekinimu.

Kaip kenkia tokios šian- dieninio musų laikandžių "burdingierių" šeimynų gyvenimo sąlygos tų pačių šeimynų narių sveikatai, re- gis, nėra ko aiškinti. Tų sąlygų įtakmė i mažiulius yra tiesiog apverktina.

Svarbiausiu kultūros už- daviniu yra dvasiška ir ku- niškai sveikos žmonijos pa- ruošimas. Atsiekti tą gali- ma tiktai per išmanų ir tam tinkantį jaunuosios gentkar- tės auklėjimą. Viena svar- biausių to auklėjimo sąly- gų yra paruošimas tokių ap- linkybių, kurių įtakmė i au- klėjimus būtų pastatytam tikslui atsakanti. Kaip gi- mes galime kalbėti apie ko- kį nors auklėjimą, kuomet matome tokias gyvenimo aplinkybes, kaip šiandien- nės musų didumenės sei- mynos? Šiandien daug- mas pripažįsta, kad Ame- rikos viešose mokyklose, taip vadinamose "public schools", doriškas auklėji- mas visai mažas, arba jo ir visai nėra. Tai ydai praš- linti, o taipgi musų jaun- ai gentkarčiai sulaukyti nuo ištautėjimo, steigiamo lietu- viškų parapijinių mokyklų.

Čia norima doros auklė- jimo klausimas pastatyti ant reikalingai augšto laip- snio. Bet ką gi pagelbės visos musų pastangos, jei- gu vaikas, sugrįžęs iš mo- kyklos, patenka i tokią, pra- stai tariant, peklą? Mo- kykloje vaikas praleidžia kasdien vos keletą valandų. Visas likęs pas jį laikas praeina arba namie, arba su draugais, gyvenančiais panašiuose santykiuose. At- siminkime, kad tos sanlygos yra griežtai priešingos mu- sų uždaviniams. Vaizdin- gai tariant, ką mokykla už- rašo vaiko sieloje, tą tok- sai gyvenimas ištrina. To- dėlai pozityvis (tvirtinantis) atsakymas i klausimą, ar- ta nuolatine kova tarp mo- kyklos ir musų gyvenimo atneša kiek žymesnių vai- sių, yra labai ir labai abe- jotinas. Mokyklų, tariant, našumui padidinti reikalin- gą jei ne visai panaikinti, tai bent sumažinti tos trū- diančios priežastis. Kitais žodžiais, įnešti daugiau kultūriškumo i musų gy- venimą. Mės daug kalba- me apie musų didumenės kultūrišką pakėlimą, daug tveriam visokių hipotezų, teorijų, bet kuomet patsai gyvenimas parodo savo spragas, stato, tariant, savo reikalavimus, mės už išvir- šinės formos nematome tik- ro turinio, nematome paties gyvenimo. O juk tos deš- ros su skalbiniais ir pana- šūs dalykai yra paties gy- venimo šauksmai. Mokė- kime juos suprasti ir tin- kamai prieiti prie jų! To- kias gyvenimo sąlygas yra ne tik Pittsburgh'e, ne tik Pensilvanijos valstijoje, bet visoje Amerikoje; kiek- vienoje musų kolonijoje mės pastebėsime tą patį.

Ir čia yra darbo musų pedagogams, musų švietė- jams ir, aplamai visiems, kuriems rūpi žmonijos atei- tis bei gerovė.

Trumpame laikraščio straip- šnyje negalima kiek nors pilniau nušviesti fasai kla- simas. Prieg to tai ir ne- buvo straipsnio uždavinys.

Norėta nurodyti tiktai, kad šiame klausime yra ir pu- sių, verty kiek rimtesnio at- sižvelgimo i jas. Ir nori- ma, kad tai būtų bent kiek išgirsta. Užbaigiant šį dau- giau negu trumpą straip- snį, išreikština pageidavi- mas, kad visas klausimas būtų pakeltas busiamame Pittsburgh'o kongrese.

J. A. Apynėnas.

ŽODELIS VARGONI- NINKAMS.

Praeitais laikais vargo- ninkai gana sujudo. Kelti bažnytinę muziką. Tankiai girdisi balsai: keliu vis aug- styn muziką ir didelė tame pažangą jau padariau. Ga- li būti tai pilna tiesa, bet vis-gi turime pripažinti, kad daugumas vargonininkų baž- nytinę muziką kelia aug- styn, užmovę visai ne ant bažnytinio smaigo.

Tikra bažnytinė muzika yra gregorijinis giedojima- yas. Tatai kiekvienam ži- noma ir kiekvieno ausyse skamba, bet ir čia ne vie- naip. Gregorijinį giedojimą labai pataria šv. Tėvas, bet tuomi dar neuždraudžia kitokio, by tik būtų latynų kalba jis atliekama. Per mišias ne lotynų kalba gie- doti yra visai uždrausta, ir neleidžiama to praktikuoti.

Kalbėdami apie gregori- jinį giedojimą, turime suprasti, kad čia išsiki- ria bent kokis ketu- riais balsais giedojimas. Gregorijiniai giedoti, tai ta-pat, ką giedoti vienu bal- su; visas choras gieda vienu balsu, be to turi būti gregorijinė metodija. Pas- mus gi apskritai mišias gie- dama keturiais balsais. Ar- gi tai gali taip būti? Ar- gi galima toleruoti? Kadangi Popiežius neuždraudžia ki- tokio giedojimo, bet tik kar- štai pataria įvesti gregori- jinį giedojimą, aš tarčiau, kad mes galime dar nesva- joti apie pilno gregorijinio giedojimo įvedimą. Viena, kad pas mus yra improtis keturiais balsais giedoti. Antra, idant gerai gregori- jiniai užgiedoti, reikia gero išsilavinimo, žodžiu, supra- timo ir atjautimo; be to gre- gorijinis giedojimas bus šal- tas, neatjauniamas ir netu- rės savyje malonumo (kal- bu čia tik apie mišias). Tre- čia, mes esame pripratę prie keturių balsų giedojimo, ji- tik galime gerai atjausti, jis pakelia musų dvasią, kuomet gregorijinis giedojimas bus mums apmires. Dėlto mes turime laikytis dar ke- turių balsų giedojimo, bet taipgi neužmiršti gregori- jinio; ypatingai nepaniekin- ti tų vietų, kurias mes jau pripratę gregorijinėje vėž- je girdėti.

Delei geresnio vargoni- ninkams bažnytinėje muzi- koje susigaudymo; paduo- siu paeiliui, kas sulyg mu- sų improvizacijai dvasios per- mišias bei mišparus turi bu- ti giedama gregorijiniai, o kas keturiais balsais.

Gregorijiniai prieš mi- šias reikia giedoti: "Asper- ges me, Vidi aquam." Per mišias: Introitus, Graduale, Tractus, Offertorium, Communio ir visi atsakymai. Mišparai visi turi būti gie- dami gregorijiniai. Tokiu būdu keturiais balsais lie- ka per mišias giedoti Kyrie,

Gloria, Credo, Sanctus, Be- nedictus ir Agnus. Be to per mišias liuosu laiku ga- lima užgiedoti ką nors 'ext- ra' keuriais balsais. Nors mišparus išpuola giedoti vien tik gregorijiniai, vie- nok galima kartas nuo kar- to keletą psalmių užgiedoti keturiais balsais ir paskuti- niają antifoną i Panelę Šv. (Regina coeli, Salve Regina, Alma ir Ave Regina). Bet niekuomet negali būti gieda- ma keturiais balsai "Deus in auditorium... Domine ad adjuvandum..." ir atsaky- mai.

Galutinai įleidžiant ketu- rių balsų giedojimą, reikia atsižvelgti kokioje dvasioje tatai turi būti giedama. Be- abejonės bažnytinėje muzi- koje, kuri yra lėta, švelni, kazuokų ir kitokių šokinėji- mų negali būti — o toje sri- tyje daugiausia musų vargo- ninkai klysta. Toji klai- da dažniausia įvyksta dėl- neižinojimo kurių mišių ir kurių autorių laikyties. Bet argi nėra tarp lietuvių pra- silavinusiųjų muziką? Ar- gi nėra net toje srityje ar- tistų pažįstančių bažnyčios dvasią ir ją praktikuojan- čių? Ar-gi negalėtų jie pa- sišvesti ir nurodyti tinka- miausių autorių? Beabe- jonės. Reikia tik gerų norų bei šiek-tiek idealio darbo. Aš iš savęs galiu patarti visiems vargonini- kams, idant galutinai jau išsivadėtų Amerikos mišių ir bent kokių Amerikos baž- nytinės muzikos autorių. Kišti galutinai juos visus i pečių, o griebties vokiečių autorių. Tegul tuo tarpu toji apskrita regula buna- visiems įsiekiantiems baž- nytinės muzikos. Jeigu au- torius vokiečių tautos, o y- patingai jeigu dar paeina iš Vpkietijos, beabėjonės bus tai bažnytinė dvasios mu- zika. Antra regula, nors dar labai siaura, apima au- torius-lietuvių, by tik ji- sai gimimu paeina iš Lie- tuvos. Lai kas kitas ar- čiaus nurodo, bet tuo tarpu vargonininkai tikrai pakels bažnytinę muziką, jeigu tik laikysis nors tų apskritų re- gulų.

Bažnytinės muzikos pakė- limui Amerikoje anais me- tais susitvėrė Vargonini- kų Sąjunga. Josios tai kon- stitucijoje tarp ko kita ta- sai yra punktas. Puikus labai dalykas, bet ar tik ta- sai punktas nemiega? Ne- tik pas pašalinius vargoni- kus, Sąjungos narius, bet ir pačioje valdyboje daug rasimė tų nusidėjimų. Pa- imkime "Pulkim ant kelių", "Asperges me" arba "Vi- di aquam". Dievas žino iš- kur ištraukė tokias melodi- jas! Žmogui ne tik nepake- lia dvasios, bet nesveikata- gali įvartyti. Lengvesnės ir puikesnės "Pulkim ant ke- lių" negalima rasti, kaip p. Naujalis giesmyne. Nebu- tinai giedoti keturiais bal- sais, bet tik pamti jo melo- diją i tinkamame savo cho- ro angštume paprastai gie- doti. Tinkamiaus "Asper- ges me" randame Surzyn- skio kancionale. Nieko ne- gali būti paprastesnio, kaip išmokyti tų lengvučių, o smarkių karsnelių. Na, o jeigu pažvelgsime i atsaky- mus, tai jau ir žodžių truk- sta išreikšti. Kunigui už- giedojus, atsako visais tri- mitais: vienas padangėmis

laksto, kitas žeme raičiojasi, kuomet lengvesnio ir malo- nesnio atsakymo negali bu- ti, kaip tik paprastas, lygus gregorijinis. Jeigu paimsi- me, Gloria ar Credo, tai kaip pradės "glorijuoti", "kreduoti" arba šimtą sy- kių "Amen" kartoti, rodos kad ir galo nebus. Tuo tar- pu bažnyčios liturgija aiš- kiai uždraudžia giedoti "Glo- rija" ir "Credo" — tuos žo- džius, kuriuos užgieda ku- nigas. Tatai galutinai ne- gali būti toleruojama.

Tokiais savo giedojimais vargonininkai ne tik prie- šinasi bažnytinei liturgijai, bažnytiniai dvasiai, bet kar- tu ir lietuvių dvasiai. Lie- tuvių muzikos dvasia yra visai panaši i bažnytinės muzikos dvasią. Lietuvis, išgirdęs bažnytinę muziką, rodos, girdi savo tautinę dvasią, kila jamejausmai ir jis randa sau maisto. Tuo tarpu priešingos muzikos jis negali atjausti ir priešingai, taip sakant, bruka jam sve- timą dvasią. Dėlto vargoni- ninkai su "amerikoniskąja" savo muzika prisideda taip- gi prie lietuvių ištautinimo. Šioji šalis verčia lietuvių užmiršti savo kalbą, vargo- ninkai savo muzika ver- čia užmiršti savo dvasią. To negalima ilgiau pakęsti. Vargonininkams juk tik nė- ra taip labai sunku permai- nyti, ypatingai kad dides- nioji dalis ateivių iš Lietu- vos, kur yra jiems žinoma bažnyčiose vartojama mu- zika. O kaip ten malonu ir lengva melsties! Kaip to- ji muzika traukia žmogaus dvasią prie Dievo!

Lapymas.

LIETUVIŲ KOLONI- ZAVIMAS.

Lietuviai ar šiaip ar taip pradės eiti iš miestų ir įe- skoti tyro oro, sveikatos ir nepriklausomybės ant far- mų. Žinoma, geriausia, jei lietuviai fermeriai apsigy- ventų vienoje vietoje. Jei apsigyventų kruvoje kokia 200 fermerių lietuvių, tai galima būtų išreikalauti iš vyriausybės, kad viešose mokyklose būtų mokoma taip-pat ir lietuvių kalbos. Tuomet lietuviai farmose neištautėtų.

Mano nuomone, geriau- sia kolonizuoti lietuvių tarp Hartfordo ir Spring- fieldo. Ten oras toks pat, kaip Lietuvoje, ir žemė be- veik tokia-pat, kaip senoje tėvynėje. Tai vietai prita- ria ir aplinkiniai kunigai.

Be abejo, kunigai galėtų daug nuveikti, jei pradėtų kalbinti lietuvius eiti ant farmų. Laikraščiai irgi pa- darytų nemažai, jei norėtų užsiimti kolonizavimo rei- kalu.

Buvau sumanęs kviesti i farmas ir rōdyti Amerikos ukipinkavimą pavasaryje, bet pasirodė, jog daug ge- riau tatai padaryti vidurva- saryje, kuomet javai yra suaugę ir kuomet kiek- vienas gali matyt farmas pilname jų žydėjime. Da- bar kviečiu pažiūrėti Con- necticut'o farmų kunigų, re- daktorių ir kitokių žmonių, kurie nori pirkti ukį, liepos mėnesyje. Diena bus pa- skelbta vėliau.

A. Martus,
120 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

TRUPUTIS APIE ISPA- NIJOS INKVIZICIJĄ.

Apie nieką nėrašo žmo- nės su didesniu pasibiaurė- jimu, kaip apie Ispanijos in- kvizicijos nuožmumus. Lie- tuvių kalboje yra išėjusi net knygtė apie inkvizici- jos kankinimo įrankius. New York'e Eden'o muzie- ftje galima matyt vaško fi- guras, rodančias inkvizici- jos baisenybes.

Bet reikia atsiminti, kad apie inkvizicijos nuožmu- mus reikia spręsti ne sulig tuo, ką dabar matome bylų nagrinėjime, bet iš to, kas buvo vartojama teismuose 16-me ir 17-me šimtmeityje. Jei palygisime Ispanijos in- kviziciją su tuo, kas anuo- met darėsi Anglijoje arba Vokietijoje, tai pamatysi- me, jog inkvizicija buvo nekaltas avinėlis akvaiz- dōje Anglijos ir Vokietijos teismų baisenybių. Iknv. Is- panijos gyventojams nebu- vo nekiek baisi. Jos bijo- josi vien kreivatikai. Ap- kaltintasis turėjo užtekti- nai laiko prisirengti prie apsigynimo. Jis visados gau- davo advokatą, kurio prie- dermė buvo ginti kuosąži- ningiausius savo klijento.

Be to du kunigų turėjo peržiūrėti visus dokumen- tus po du kartu. Apkal- tintasis turėjo teisės šaukties liudininkų iš tolimiausių vietų, net iš užmarį.

Tuo pačiu laiku Anglijo- je prasikaltėliui nebuvo ži- noma nei kas nei už ką ji kaltina. Prasikaltėlis ne- turėjo teisės samdyties ad- vokato, nei šaukties liudi- ninkų, kurie lindytų už jį. Akvaizdoje šito fakto kaip tai buvo lengviau prasikal- teliai stoti teisman Ispani- joje, nekaip Anglijoje!

Žmonės piktnasi iš in- kvizicijos kankinimų. Bet anuomet kankinimai buvo vartojami visoje Europoje. Deginimai ant laužo buvo irgi vartojami visur. Degin- davo visus bausinius prasikaltėlius, o kad prasikal- timas prieš Dievą buvo lai- komas didžiausiuoju, tai nė- ra ko stebėtis, kad tokie prasikaltėliai buvo degina- mi ant laužo.

Anglijoje, karalienės El- zbietos laikais, kaltinamie- ji buvo kankinami daug nuožmiau, nekaip Ispanijo- je. Jei Ispanijoje degin- davo eretikus, tai Vokietij- joje degindavo raganas. De- ginimas ant laužo vis dėl- to nebuvo taip biaurus ir skaudus, kaip pav. movimas ant baslio arba draskymas ant keturias dalis (taip dary- davo Anglijoje, Lietuvoje ir kitose šalyse). Ispani- joje nuo 1481 iki 1495 nu- mirė iš inkvizicijos rankų apie 2000 žmonių. Angli- joje per tiek pat metų ta- po nužudyta 11,200 žmonių! Osnabruk'e (Hanoverijė) 1583 m. per tris tik mėne- sius sudeginta ant laužo 121 ragana!

Lai ir šitų faktų užtenka. Pasirodo, jog kankinimai buvo anais laikais papras- čiausia teismų procedūra. Tie prasikaltėlių kankini- mai ir žudymai buvo daug apstesni ir daug nuožmes- ni protestantiškoje Anglijo- je ir protestantiškoje Vo- kietijoje, nekaip katalikiš- koje Ispanijoje.

LITHUANIAN WEEKLY
DRAUGAS
[THE FRIEND]
Published Every Thursday
Lith. R. C. Priests' Ass. — Publishers.
2634 West 67th Street, Chicago, Ill.
Telephone Englewood 9611

Visas korespondencijas, raštus, pinigų už prenumeratą, darbus ar apsigyvenimą, visada reikia siųsti šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67TH ST. CHICAGO, ILL.

Redakcija pasilieka sau teisę išimti, trumpinti arba atmeti visus prisunčiamus raštus. Laikas ir vieta raštų talpinimo priedera nuo redakcijos.

Atmetieji rankraščiai nėra grąžinami redakcijos išdėmiais.

Rašyti reikia tik ant vieno puslapio, paliekant plačius tarpus eilučių. Popierius nėra ko gailėti, nes korespondentams ir bendradarbiams rašant ant abiejų pusių, da-gi smulkiais raidėmis, redakcijai labai dažnai prisieina perrašinėti atsiųstus raštus.

Norint, kad raštas tilptų artimiausiam numerioje, rankraštis reikia pristatyti spausdėnėnė vėliau, kaip 9 valandą išryto antradienyje (utarninke).

Pasaulinė Intelligenti-tija Amerikoje.

Priimta pas mus žiūrėti į pasaulinę inteligentiją, kai po į bažnyčios ir kunigų priesus. Daugelio akys pasaulinis inteligentas ir bedievis yra viena ir ta-pat. Idomu, kad ir šiek tiek apsišvietęs vyrukas, jei nori, kad jį vadintų inteligentu, rodo didesnį arba mažesnę priešginiavimą bažnyčiai ir kunigijai.

Sino tarpu mums nerupi įieškoti šitokio apsiereikšimo priežasčių. Nurodome tik tai faktą.

Ar visi mūsų inteligentai yra visa širdim lin-kę prie bedievybės? Ar vi-si yra persiėmę d-ro J. Šliu-po idėjomis ir temato lietu-vių išganymą vien bedievy-bėje ir laisvamųjų slaptin-game "moksle"?

Ne.

Yra, tiesa, tokių Šliupų, kurie nekenčia gaivališkai — patys gerai nežinodami dėlko — tikėjimo ir jo iš-pažintojų. Tokie statosi sa-vo gyvenimo tikslu kovą su tikėjimu ir bažnyčia, bei-kiem nepaisydami ir tat, ko-kias vaisius išduos toji ko-va gyvenime. Nors tos ko-vo-cos vaisiais yra apverktini atskiriems žmonėms ir vi-suomenei (kelia nesutiki-mus šeimynose, draugijose, parapijose; sėja neapykan-tą tarp lietuvių; trukdo normalų plėtojimą ir stab-do platesnį kultūros dar-bą), tačiau laisvamaniai-ka-riautojai — keista pasakyti! — duoda pasaulinei intelli-gentijai toną, tampa ap-šviestiesniųjų sluogsnių va-dovais. Prirodymų nereik-ia toli įieškoti. Matome juos kiekviename žingsnyje. Visos organizacijos, ne-nešiojančios aiškiai katali-kiškas spalvos, yra laisva-

manių rankose. Laisvama-nių "ankose randasi S. L. A., T. M. D., socialistų Są-junga, "Aušra" ir daugelis kitų organizacijų, vadinan-čių save tautinėmis.

Bet nors laisvamaniai-kariautojai pridūoda intelli-gentijai toną, tačiau ne visi inteligentai yra visa širdim prilipe prie laisvamanybės. Kitaip tariant, ne visi in-teligentai nekenčia tikėji-mo, bažnyčios. Daugelis jų norėtų sugyventi su katali-kais išvien, darbuoties žmo-nių gerovei, netik neužga-lijant jų tikybinių jaus-mų, bet dar tuos jausmus globojant ir tobulinant. Juk katalikų tikėjimas liepia mylėti artimą, daryti gerai mažuteliams ir pažemin-tiesiems, platinti Dievo karaliją ant žemės — ko-kia tai plati dirva visuo-menės veikimui plačioje to-žodžio prasmėje! Taigi, atkartojame, daugelis in-teligentų nenorėtų daryti žmonių tikėjimo lyg koku nesutikimų kaulų, nenorėtų daryti tikėjimo lyg kokia tvora, dalinančią intelligen-tiją nuo tikinčiųjų lietuvių — bet laisvamaniai juos užrėkia, užmuša Homero juoku, pirštais išbado. Ne vienas apšviestiesnis lietu-vis, nenorėdamas būti savo draugų pajuoka, išsižada platesnių pažiūrų, nutildo savyje tikybinius jausmus, nustoja vaikščioti bažny-čion — ir eina su pagriebu-sia į laisvamanybės ir priešginiavimo bažnyčiai srove.

Bet gyvenimo faktai ro-do, jog toji srovė nuneša į nepageidaujamą vietą. Kitaip tariant, laisvamany-bė, kariavimas prieš bažny-čią ir griežtas išsiskyrimas iš tikinčiųjų tarpo neneša jokios naudos nei patiems inteligentams, nei jų pase-kėjams nei visuomenei. Gy-venimo faktai versta ver-čia inteligentiją apsvastyti, ar gerais keliais įjai eina.

Keliai negerai. Vieni švie-suoliai viršta desperatais, nematančiais prieš save ry-tojus ir gyvenančiais am-žinoj neapykantoje visų ir visako; kiti įieško susira-minimo socializme, dar ki-ti persiima anarchizmo dva-sia (reikia atsiminti, jog Chicagoje eina lietuvių an-archistų organas vardu: "Laisvoji Žmonija") — o atsiranda ir tokių, ką grie-biasi švindelį, apgaudinė-jimų ir kitokių nepagirti-nų priemonių.

Žodžiu, daugelis intelligen-tų, išsiskyrusiųjų iš tiki-nčiųjų tarpo, jaučiasi išsoku-siais iš gyvenimo vėžių, lyg kokiais nereikalingais žmo-nijai branktais.

Toksai jausmas negali nesužadinti ilgėjimosi senų laikų, kuomet jaunikaitis gyveno visuomeniniu gyve-nimu, kuomet jautė, kaip ir visi kiti lietuviai jaučia, kuomet tikėjime ir religijos praktikavime turėjo širdies suraminimą, kuomet kuni-guose matė savo guodoja-mus ir mylimus prietelius, ne neapkenčiamus priešus, kaip dabar.

Tuomet tai ne vienas in-teligentas, matydamas da-bartinę tuštumą savyje ir aplink save, nori grįžti prie visuomenės arba bent ban-do prašalinti nešvarumus savo santykiuose su tiki-nčiąja visuomene. Pažymė-

PRIEDERME.

Kazinkas pasakė, jog priedermė yra toks daiktas, kurio jeigu neatlieki, tai jauti sąžinės griaužimą.

Sąžinė ir priedermė yra sumegstos viena su kita artimais ryšiais. Sąžiningas žmogus visados atlikinė-ja savo priedermes; priedermių neatlikinėjimas griaužia sąžinę.

Lietuviai katalikai turi įvairių įvairiausių prieder-mių. Viena tų priedermių yra katalikiškos spaudės palaikymas.

Palaikyti katalikišką spaudą reiškia ta-pat, ką skaityti katalikiškus laikraščius ir knygas ir juos pla-tinti.

Palaikyme savosios spaudos katalikams reikia imti pavyzdį iš socialistų. Nuoseklus socialistai neskaitys ir neplatins kitokių raštų, kaip savuosius. Už savąją spaudą jie pasirenge kad ir savo galvą paguldyti.

Lietuvių socialistų Amerikoje nedaug — sakysime, kokie 3000 galvų. Bet jie užlaiko bent keturius savo laik-raščius, jei neskaitysime Pittsburgho ir Chicagos leidinių.

Bet argi jie vieni užlaiko tiek laikraščių?

Anaipat! Iš didesnės dalies užlaikyti socialistų spaudą padeda jiems katalikai.

Dėlko? — Viena, dėlto, kad socialistai įbruka sa-vo raštus katalikams, o antra, dėlto, kad katalikai yra apsiileidę. Kitaip tariant, katalikai neįaučia priedermės palaikyti savąją katalikišką spaudą. Neįausdami tos priedermės, jie remia priešingus katalikybei raštus ir laikraščius.

"Draugas" niekad nenustoja nurodinėti į šitą lie-tuvių katalikų ydą.

"Draugas" yra katalikiškas laikraštis. Taigi ka-talikai turi priedermę jį skaityti, platinti ir palaikyti.

Brangus skaitytojai, tai tavo yra priedermė pla-tinti ir palaikyti "Draugą". Atlikinėdamas šitą prie-dermę, turėsi visados romią sąžinę.

Atsimink, kad priedermė yra toks daiktas, kurio jei neatlieksi, jausi sąžinės išmetinėjimą.

tinas yra daiktas, jog be-dieviškoji "Kova", kuri ne-ligišiol teberašo Dievo var-dą su mažąja "d", jau mē-gina sugyventi mandagiau su katalikiškąja visuomene — meta bent laukan "aklus kunigų tarnus", "klerika-lus" ir tolygius pasivar-džiavimus ir užvaduoja juos paprastu pavadinimu: "ka-talikai". Ką jau besakyti apie tuos laikraščius, kurie dar taip neseniai buvo ve-dami aiškioje priešbažnyti-nėje dvasioje, o dabar visai išmetė laukan kovą su baž-nyčia ir kunigija!

Vis tai ženklas stiprios reakcijos prieš senovines sroves.

Mums yra žinoma, jog daugelis inteligentų norė-tų eiti išvien su katalikais, norėtų varyti vienodą kul-tūros darbą su kunigija, norėtų parapijų įjegas su-vartoti platesnei visuome-nės gerovei — bet neturi dra-sos tų norų viešai išreikšti, pasirodyti su jais prieš žmones.

Gal negerai pasakėme. Gal vieton "neturi dra-sos" reikėjo pasakyti "neturi vadovų" — juk ir intelli-gentai be vadovų neapsieina! Bet vis tatau viena ir ta-pat. Yra noro grįžti prie visuomeninio gyven-i-mo — ir yra atskirų to grį-žimo faktų, bet naujoji sro-vė vis dar nėra aiškiai ma-toma. Jinai vis dar reika-lauja išjudinimo, išsima-ginimo. Syki išjudinta ir išsismaginusi jinai gali at-nešti begales naudos. Rei-kia tik atsiminti, kaip yra visuomenei naudingas ēji-mas išvien kunigijos ir pa-saulinės inteligentijos pas-vokiečius, airius ir kitus svetimtaučius.

Chicagoje gyvena nema-žas burys lietuvių intelligen-tijos. Didesnė jos dalis šalinasi nuo bažnyčios ir y-ra priešinga kunigams. Jos viešas veikimas apsiereikšia vien dažnai netikusiomis pa-

isreikštąją mūsų raštelyje nuomonę, galėjo šaltai ir bešališkai parodyti jos klai-dingumą.

Bet argi socialistams toks darbas!

"Pirmyn" redakcija pri-sikabino ne prie "Draugo", bet prie kun. Kaupo, išva-dino jį šmeižiku ir melagiu — ir kad jam trukstą logi-kos ir supratimo, ir kad jis nežinas daugelio daiktų ir tt. Todėl, esą, ir "Drau-go" straipsnelis neturįs jokios vertės.

Bergždžias būtų daiktas ginčyties apie asmenis. Pa-judintame mūsų klausime nei kun. Kaupo, nei p. Gri-gaičio, nei Minersvillės so-cialistų asmenįs neturi svar-bos — kaip neturi jos nei zecerio klaida, pasirodžiusi "Drauge" ir bereikalo pri-kišta kun. Kaupui. Svar-bu tai, kad "Pirmyn" re-daktorius yra išivaizdinęs sau, kad marksizmą paži-stas taip giliai, jog kitiems gali tēksti į akis užmeti-mus "melo", "nežinojimo", "iškraipymo" ir tt.

Markso mokslas šitų žo-džių rašytojui nėra sveti-mas jau daugelį metų. Tai-gi, kas buvo rašyta aname "Draugo" numeryje, nebu-vo vaisium nežinojimo, me-lo arba iškraipymo. Taigi, atkartojame, kad nors isto-riskasis materializmas su-sipaveikslavo Markso min-tyje dar 1845 m., tačiau po-platųjį pasaulį pasklydo ji-sai — dagi daugiausiai su-kraipytame pavidale — tik 1890—1894 m. Ne be to, kad tas mokslas nebutų bu-vęs žinomas pirmiau. Mar-ko ir Engeldo pasekėjams jis buvo tartum koku koranu daug seniau. Dar gy-vam Marksiui tebebunant, uolus to mokslo išpažinto-jai darė iš jo išvadų, prieš kuriuos pūrtėsi pats Marksas, o jam mirus, jo minčių paveldėtojas Engel-sas. Abejojame, kad "Pir-myn" redaktorius buvo Markso pasekėju, pačiam Marksiui dar gyvam bunant (mename, kad p. redakto-rius dar gyvo nebuvo Mar-ko laikais). Taigi neišei-na kitaip, kaip kad p. re-daktorius yra paveldėjęs a-nas idėjas, kurios praplito plačiau po visuomenę tik 1890 — 1894 m. laikatar-pyje.

Bet daug vandens nuplau-kė nuo ano laikotarpio. Žmonija spėjo nusikratyti Markso svaigalais ir blai-viau ir plačiau ėmė žiūrėti visuomenės gyvenimą ir patį marksizmą. Jeigu J. Spargai prisiėjo dar pirm ketverių metų ginti patį Marksą nuo uolių jo pase-kėjų ir viešai skelbti, kad Marksas stovėjo toli nuo marksistų mokslo, tai juk tai ženklas, kad marksizmas susilaukė kritikos — dagi kokios! Jeigu tat pasakė-me, kad mūsų marksistai te-bebraidžioja teorijose, skel-btose dar tarp 1890 ir 1894 m., tai juk turėjome teisės tatau padaryti!

Nematome jokio reikal-ginčyties ir išvedžioti il-giau. Tiesa pasilieka visad tiesa. Galima didžiūo-ties, kad laikomos tiesos, kuria civilizuota žmonija pripažįsta jau per du tuk-stančių metų, ir tuo pačių laikų galime apgailestauti žmonių, kurie tebesilaiko teorijų (ne absoltūs tie-sos), kurios buvo madoje

pirm 20 metų, bet dabar ci-vilizuotos žmonijos yra de-damos archivan.

Nepavydime "Pirmyn" redaktoriui jo mokslo, pa-darytus kun. Kaupui prie-kaištus grąžiname tam, kurs juos yra padaręs, ir atsiskakome nuo tolesnių ginčų.

Vis geriau laikyties iš to-lo nuo žmonių, su kuriais be "dviejų turgų" neap-sieisi.

Pinigai už prirodymą.

Vienas katalikų laikra-šcio: "Our Sunday Visitor" skaitytojas apsiėmė padėti Huntington, Indiana, ban-koje dešimtį tukstančių do-lerių, ir pavedė juos tam, kurs parodys teisingumą bent vieno iš žemiau sura-šytų apkaltinimų prieš ka-talikų bažnyčią. Tą dešim-tį tukstančių gali užmokėti bent koks kunigas. Reika-laujama prirodyti:

Kad katalikų bažnyčia draudžia savo žmones skaityti šv. Raštą;

Kad atiladai yra parda-vinėjami;

Kad yra imami pinigai už išpažintį;

Kad katalikai atiduoda dievišką garbę paveikslams arba stovydoms;

Kad katalikai yra prisie-kę klausyti politiškai Ry-mo;

Kad katalikiškų vysku-pai įieško kontrolės Ameri-kos politikos;

Kad vienuolynuose vieš-patauja doriškasis ištivirki-mas;

Kad katalikų bažnyčia ne-ri suardyti viešųjų mokyk-lų sistemą;

Kad merginos yra laiko-mos vienuolynuose prieš savo norą;

Kad jezuitai ištiesų mo-kina, buk priemonės ištei-sina tikslą.

Yra dar daugiau pana-šių užmetimų.

Kadangi panašių priekai-štų katalikų bažnyčiai ran-dame nuolatos ir mūsų "pirmieviškoje spaudoje", taigi būtų geriau, kad mu-siškiai įvairios rūšies "liu-suotojai iš visokios vergu-vės" užuot be reikalo ga-dinus rašalą senus užmeti-mus kartojant, pajieškotų prirodymų ir gautų... dešim-tį tukstančių dolerių.

Scrantonio lietuvių baž-nyčios reikalai.

Govome žinią iš Scranto-no, jog skaičius lankančių-jų bambizines pamaldas šv. Juozapo bažnyčioje eina kaskart mažyn. Geg. 2 d. katalikai tikėjosi gauti už-draudimą (injunction) lai-kyti ne-katalikiškas pamal-das šv. Juozapo bažnyčioje. Sekmadienyje, 4 geg, bažnyčia tikėtasi turėti už-darytą.

Minėjome pirmiau, jog Harrisburgo legislatura di-duma 112 bal. prieš 68 prie-mė Flynn'o bill'į, kuriuo kiekviena parapija turėtų laikyties prie savosios baž-nyčios įstatymų. Katalikų parapijų nuosavybės būtų tokiu būdu valdomos apskri-tais bažnyčios įstatymais, o ne sulig parapijų mitingų nutarimais.

Dabar bill'ius yra nuė-jęs į senatą. Idomu, kad laikurie Scranton'o lietu-viai — pavadinkime juos atskalumais — ir dvi lenkų parapijos Nanticoke, Pa. pa-siuntė adv. W.J. Hand'ą į Harrisburgą, kad užprotes-tuotų prieš Flynn'o bill'į. Bal. 30 d. tas advokatas kal-bėjo ištisia valanda prieš naują įstatymą. Senato-rius McNichol iš Philadel-phiajos, kurs yra to bill'iaus komisijos pirmininku, daž-nai Hand'ą pertraukinėjo ir statė jam įvairių klausimų. Pabaigoje McNichol apreiškė, jog naujo įstaty-mo reikalauja 2,000,000 Pen-sylvanijos katalikų, ir kad įstatymas privalo būti iš-leistas, nes yra teisingas.

Trupinėliai.

Kalifornijoje moteriškė gali pasodinti savo vyrą ka-lėjimui, jei jis ją muša. Kalėjime vyras privalo už-dirbti savo pačios užlaiky-mui mažiausiai \$1.50 die-noje. Gerai taip pačių mu-seikoms.

Harvardo universiteto profesoriai gauna metinės algos 4000 dol., kuomet foot ball lošikai tame pačiame universitete gauna 7.5000 dol. Katrie jų yra naudin-gėni visuomenei ir žmoni-jai.

Ortie McManigal, kurio išdavimai nusiuntė brolius McNamarus ir 37 kitus dar-bininkų vadus į kalėjimą tikisi išeiti iš Los Angeles'o kalėjimo bent kokią dieną. Išėjęs iš kalėjimo, Ortie kėina kreipties prie daktaro, kad padarytų operaciją veide, kad jo daugiau nie-kas nepažintų. Išdavėjas bijosi darbininkų keršto. Su permaintytu veidu Mc-Manigal galės apsigyventi bent kur.

New York'o mieste gyve-na 15,000 turkiškų žydų. Yra jie ainiais anų žydų, kurie pabaigoje 15-ojo šimt mečio tapo išvartę iš Is-panijos ir rado prieglaudą Salonikuose ir kituose mies-tuose Europos Turkijos ir Mažesniosios Azijos. Jie vis dar tebekalba sudarky-tą ispanų kalba, kurią va-dina Ladino. Jie negali su-sikalbėti su žydais, kalban-čiais jidiš. Jie yra daug stipresni ir gražesni už Ru-sijos žydus ir daugiau lin-kę prie biznio, nekaip kitų ša-lių žydai. Iš jų tarpo yra išėję 6-7 milionieriai.

Miestų universitetai.

Žinome apie viešpatijų (karalių) arba valstijų uni-versitetus. Jie gyvuoja iš senų senovės. Pastarais lai-kais savus universitetus pra-dėjo steigti miestai. Vokie-tijoje tokius universitetus įsisteigė Hamburgas ir Frankfortas, Leipzigo mie-stas turi savąjį universite-tą jau seniai. Anglijoje Londonas, Birmingham, Li-verpool, Leeds, Manchester ir kiti penki miestai užlaiko savas augstąsias mokslo į-staigas. Amerikoje spėjo ligišiol įsikurti savus uni-versitetus tikrai New York ir Cincinnati. Pravertėti ki-tiems miestams sekti gerą pavyzdį.

Petras Lapelis.

Katalikiškosios Moksleivijos "Tikiu".

[Nuo Redakcijos. Šitas straipsnis buvo pradėtas spaudinti "Moksleivijoje", bet dėl savo ilgumo, negalėjo eiti per moksleivių organą].

Lietuvių visuomenė, kaip žinome, apskritai imant, yra katalikiška. Protestantų tėra maža sauja, o taip vadinamųjų laisvamanių arba "pirmievių" tik išimtis. Lietuvių visuomenės kultūralė pirmynėža, ant kiek jinai atsilieka katalikiškoje dvasioje. Geriausiai, švariausi iš doriško atžvilgio laikraščiai yra leidžiami katalikų; mokslo institucijos ir šiaip jau viešos įstaigos daugiausiai šelpiamos katalikų, rimčiausi veikėjai yra geras katalikai. Lietuvių moksleivija apskritai irgi yra katalikiška. Jinai eina kartu ranka rankon su savo visuomenė ta pačia laiko srove. Moksleivija visuomenėi pakraipos negali duoti, pati budama po josios įtekme; jinai igauna pakraipą nuo visuomenės su jaja susidudrama. Taigi kitokia jinai negali būti, kaip tokia, kokia yra visuomenė.

Tečiau maža dalelė protestantų stengiasi užmesti jai savo tikėjimą, savo tikybini "credo"; darbuojasi, jieško įvairiais budais priemonių tų savo norų atsiekimui, nežiūrėdami ar turi raciją, ar ne. Musų "pirmieiviai" taip pat "darbuojasi"; rėkia visą gerkle, šaukia, kad visur ir viename butinai esanti reikalinga reforma, rupinasi tati visuomenę pakreipti visai kiton linkon, naujon, išgalvoton pagal savo kuralio. Sulig jų viduriniu keliu jie tik teina, tiesa tik jiems vieniems terupiant, tik mokslas ir apšvietimas vien jų tėra platinamas. Tikyba, bažnyčia esą dalykai pasenę, verti persekiojimo, didžiausios paniekos. Tikybiniuose dogmuose esą pilna nesąmonių, kunigija esanti vien tamsybės platinioja. Vienatinis žmogui išganymas sulig jų, pati sekimas paskui juos, paniekimas visa tai, kas tikinčiam yra brangu ir miela, kas sunkioj šios žemės peregrinacijoj pridūda vilties, kas sustiprina dvasios jėgas, padaro asmenį gyvesniu, drąsesniu...

Žmogus neaprytiš gyvenimo, nepratęs giliau, rimčiau galvoti, einas šių laikų materiale srove, kuri dvasią stengiasi prašalinti iš josios egzistencijos ribų, atsiranda tokiam chaos, jog nežino iš kurio galo bepradėti, kur eiti. Obalsiai visur maždaug yra gražūs, bet savo asmeje ne visi yra tiesos šaltiniai. Vieni juos vartoja su gera intencija, kiti-gi su bloga, veidmainingai; vieni dėl visuomenės gero, kiti dėl asmeniškio tikto. Šioje gadynėje reikia daug, labai daug mintyti, bet mintyti gerai. Šių laikų žmonės, kaip tos, nelyginant, Panurgo valdys, eina minios protu, valdosi minios troškimais tankiantiausiai visai betiksliais, nepamatuotais, kurie tie-

siog veda prapultin. Nėra ko žiūrėti į vienos kitos partijos gražius žodžius, bet reikia žiūrėti į tiesą, reikia įsiviešoti individualio gero visų-pirma savo sielai, tai savo esmės pusei, kurią mes vadiname pozityve.

Nors musų visuomenė yra, kaip sakiau, katalikiška, tikinti, bet tasai tikėjimas šiuo laikų yra apsilpęs, nes katalikybės principai nėra kaip reikiant gerbiami. Kaip tokių visuomenėje, žinoma, randasi nemažai korupcijos. "Pirmieiviai" ir protestantai gauna čia tuoj progą užsiimti ant katalikizmo ir jį pasmerkti, o katalikus apšaukti einančiais klaidingu keliu. "Pirmievių" ir protestantų spauda pilna yra visokių prasmanymų ant katalikybės. Kuo-ne-visose jų viešose žingsniuose žymiai jau anti-katalikiškumo tendencija. Šiame punkte jie užtektinai laikosi vienybės, tik dėja, priėjus prie klausimo apie religiją platesnėje prasmėje suprantama, pasidaro šiokis-tokis nuomonų skirtumas: butent, pirmieji nenorėtų jokios tikybos, nes jinai varžanti žmogaus valią ir sąžinę, pastarieji gi norėtų apsiribuoti liuosa tikyba, "lengva" pildymui. Tečiaus pastarųjų jau laiku tas nuomonų skirtumas pradeda lygintis; yra viltis, kad ilgai nei susilies vienas taškan. Protestantai pradeda artintis prie "pirmievių", o "pirmieiviai" prie protestantų. "Pirmieviams" visgi nesmagu būti be šioikos tokios religijos. D-ro Kuprevičiaus pakeltam "Pasiuntinyje" klausimui susivienyti, kaip žinome, maloniai pritarė "pirmieviškoji" spauda ir josios rėdėjai. Mat savo idėjos vikdimui reikia prisidėti visiems gimtu ploščiu, ku, t. y. tikyba, nes kitaip visus nuo savės nubaidytų...

Tai tokiu keliu eina musų "pirmieiviai" — vadinasi, keliu veidmainybės, nes, kaip faktai parodo, jiems nerupi jokia tikyba, tik vien materialis gyvenimas ir savo egoistiškųjų troškimų užganėdinimas. Jie tik jieško priekabių, o ne tiesos; jie tik mato visur blogas puses, bet gerų nemato; jie nesitaiko prie visuomenės tendencijos, kuri apskritai yra krikščioniškai-katalikiška, bet tveria atskirą partiją su savo prasimanymais neva naujais ke liais. Jie nori, kad visuomenė, 3 milijonai, taikintusi prieš 1000-2000 (apie tiek p. Kurpevičius priskaito Lietuvoje "pirmievių") — vadinasi, išimtis prie regulos. Ir dar rėkia, klykia, kad katalikai vadovauja partijiniams motyvais! Ar turi jie čia nors kiek sąmonės?

(Toliau bus)

Įvairios Žinutės

I.W.W. vadovai apkaltinti. Passaic'o (New Jersey) pavieto grand jury radopenkis I.W.W. vadovus kaltais visokių prasižengimų. William D. Haywood apkaltintas už tvarkos ardymą; Elizabeth Gurley Flynn, Adolph Lessig ir Patrick Quinlan — už anarchizmo skelbimą, o Carlo Tresca — už anarchizmo skelbimą ir kurstymą prie riaušių.

Kaip tapti Suv. Vastijų piliečiu.

Kiekvienas ateivis iš svetimos šalies gali pirmą dieną išieškoti norą tapti Amerikos piliečiu. Jam reikia tikta nueiti į bent kokią teismą ir tenai išsiimti pirmasias popieras. Išbuves penkeris metus Amerikoje, jis gali tapti pilnu šios šalies piliečiu. Vieno daikto tikta nereikia užmiršti — butent, kad antrųjų popierių negalima reikauti, kol neišbuvai Amerikoje mažiau, kaip dvejus metus ir daugiau, kaip septyneris metus po pirmųjų popierių išėmimo.

Atėjus laikui išsiimti pilnasias popieras, reikia išduoti kvotimus prieš ypatingą valdininką. Ten aplikantas ir du liudininku yra labai aštriai klausinėjami apie Suv. Vastijų konstituciją ir kitokius kiekvienam piliečiui žinotinus daiktus. Jei kvotimui nebus išlaikyti, kandidatui į piliečių liepia ateiti atgal po 90 dienų. Praėjus tam laikui, aplikantas grįžta atgal ir, jei išlaiko kvotimus atsakomai, tampa priimtas į piliečių skaičių.

Šimet tikima gauti tokiu keliu apie 100,000 naujų Amerikos piliečių.

Bet ne visose valstijose butinai buti pilnu piliečiu, kad galėt balsuoti ant prezidento.

Dvylikoje valstijų: Alabamoje, Arakansase, Coloradoje, Indianoje, Kansase, Missourijėje, Nebraskaje, North Dakotoje, Oregone, South Dakotoje, Texase ir Wisconsinie ant prezidentų ir kitų valdininkų gali balsuoti bent koks ateivis, jei yra metuose ir turi pirmas popieras, ir jei yra išgyvenęs Suv. Vastijose vienus metus.

Nebraska je yra lengviausia tapti Suv. Vastijų piliečiu. Tenai bent koks pilnametis (21 metų amžiaus) svetimašalis, jei išgyveno Amerikoje šešis mėnesius ir išsiėmė pirmas popieras 30 dienų prieš rinkimus, gali balsuoti rinkimuose. Žinotina tai Nebraska lietuviams.

Gyvačių auginimas.

Arizonoje, Texase ir šiaurės Meksikoje yra žmonių, kurie užsiima vien gyvačių auginimu ir vien iš to tegyvena. Angių auginimas yra pelningas. Angščiui pamintose vietose daugelis žmonių augina įvairių veislių gyvates ir paskui pardavinėjas jas cirkams, zoologijos sodams, muziejams ir chemikams, kurie traukia iš gyvačių visokių nūdų.

Plačiausiai žinoma gyvačių augintuvė yra netoli nuo Brownsville, Texas, ir vadinasi Armstrong'o farma. Augintuvė užima 10 akrų žemės ir yra aptverta stromis ir slidžiomis lentomis. Tvorą taip pastatyta, kad jokia angis negali per ją persliaužti. Viduje randasi padalinti skyriai, kuriuose guli įvairios angių veislės paskyrim. Kiekviename skyriuje rasi po tukstantį ir po daugiau gyvačių.

Riebi barškamoji gyvatė duoda daugiau pelno, nes plonoji, nes slankiai yra perkami sverais. Taigi slankių augintojo visu rūpesčiu yra žiūrėti, kad gyvatės būtų gera, ir penėti jas taip, kad jos tuktų kuolabiaučiai.

Kuomet slankiai tampa parduoti, savininkai ištraukia iš jų ypatingu būdu nūdus. Tie nūdai esti supilstomi į bonkutes ir paskui parduodami chemikams ir daktarams.

Barškamos gyvatės, kuomet iš jų tampa ištraukti nūdai, pasidaro labai jaukios ir be galo paklusnios. Gyvačių žavėtojai neretai taip prisiriša prie jų kaip neviena moteriškė prisiriša prie katės arba šunuko.

Žydai prieš pašiepimus teatruose.

Chicago žydai pakėlė protestą prieš pašiepimą jų tautos teatruose ir įvairiuose vodeviliuose. Jie nori pasirūpinti pervaryti per legislaturą įstatymą, kad iš teatrų, vodevilių ir kabaretų būtų išvaryti visi pašieimai paskirių tautų: žydų, arių, vokiečių, norvegų ir tt.

Atvažiavo lenkų atstovas.

Laivu "Kaiser Wilhelm II" atvyko į Ameriką Galicijos pramonijos ir pirklių sąjungos atstovas kun. Mikinskis. Pabuvęs kiek New Yorke, jis atvažiavo į Chicago. Budamas Amerikoje jis padės Amerikos lenkams organizuotis ir panašias sąjungas. Lenkų pramonininkų ir pirklių sąjunga Amerikoje gyvuoja nuo pusės metų.

Perkunas sugrąžino kalbą ir girdėjimą.

Marinette, Wis., perkunas trenkė šalia Florijono Blažejewskio (lenko) namų. Trenkimas buvo taip didelis, kad Blažejewskiui sugrįžo girdėjimas. Jis buvo nebylys ir kurčias nuo gimimo. Pradėjęs girdėti, Bl. pradėjo ir kalbėti. Kalbos jį reikia mokinti, kaip mažą vaiką.

Stato naują miestą už 36 milijonus dolerių.

United States Steel Corporation (plieno trustas) stato naują miestą, panašų į Gary, Ind. Naujo miesto vardas Carnegie. Statomas jis yra šalia Duluth, Minn., ant St. Louis upės kranto, Wisconsinio pusėje, netoli nuo Spirit ežero ir Iron-ton'o. Šiuo tarpu statoma 17 triobesių už 10 mil. dol. Netrukus bus pastatyti gyvenamieji namai, sankrovos ir tt. Dirbtuvėse gaus darba tukstančiai žmonių.

Miestas atsieis 36 mil. dol. Netoli yra geležies kasyklos, priklausančios plieno trustui.

Kapt. R. Scott'o našlė gaus nuo Anglijos vyriausybės 500 dol. metinės pašalpos. Pirmo to jau buvo suteikta iš laivyno metinė pašalpa sumoje 1000 dol. Kap. Scott atidengė pietų žemgali, bet grįždamas atgal sušalo drauge su keturiais savo padėjėjais.

Kitas vaistas nuo džiuvos.

D-ras P. P. Duket yra išradęs vaistą nuo džiuvos, kuris skiriasi nuo Friedmann'o vaisto. Ligišiol jis yra įčirškinęs jo šimtui džiovininkų Grace lignonėje Chicagoje. Washingtono vyriausybė pasiuntė d-rą J. O. Cabb'ą ištirti naujo vaisto.

Sus. L.R.K.A. Reikalai.

Artinantis 28-tam S. L. R. K. A. Seimui.

Waterbury, Conn. Vietinės S. L. R. K. A. 11, 71, 91 ir 107 kuopos, turėdamos su virš septynis šimtus narių ir matydamos, jog suvienytomis spėkoms daugiau galima, ką nuveikti musų brangios organizacijos gerovei, sumanė išrinkti po kelis narius iš kuopų komisijon sutvarkyti įnešimus seimui. Taigi išrinkti komisija 26 d. bal. 1913 m. turėjo savo posėdį ir nutarė šiuos žemiau paminėtus įnešimus S. L. R. K. A. XXVIII-tam seimui.

1. Tautiški ir visi pašaliniai centai, kad jau daugiau nesidaugintų, kad būtų tie patys kaip dabar yra, o jei neišvengiamas būtų reikailas minėtus centus padau-ginti, kad tai seimas paverstų kuopų apsvartymui.

2. Kad S.L.R.K.A. bent vieną katalikišką brošiūrą išleistų kasmet iš tų sudėtų tautiškių centų, ir dovanai dalintų Susivien. nariams.

3. Iš tautiškių centų panaikoti bent 500 dol. Chicago šv. Kazimiero Lietuvių K. Seserų vienuolynui.

4. Ar nebūtų galima koki nors būdu, išvengti, kad nebūtų renkami karčiaminkai į centro valdybą (ka dangi gėda ir net graudu, kad visos didžiausios lietuviškos organizacijos karčiaminkų rankose; ypatingai katalikiškaisi Susiv. privalo to išvengti).

4. Kad būtų kuopų sekretoriams apmokama iš centro: pagal narių skaitlius.

6. Stengtis greičiau užbaigti prieglaudos namų klausimą.

7. Papeikimas kaiku-riems organizatoriams, kurie buvo išrinkti praecitam seime, bet taip kaip ir nieko neveikė.

8. Centro valdybos neklia dom, gali likti ta pati.

9. Organas "Draugas" ir ant toliaus.

10. Kad XXIX-tasai seimas būtų Waterbury, Conn. Ant originalo pasirašo 11, 71, 91 ir 107 kuopų igaliotiniai.

Kp. 11, P. Šopis, J. Kazlauskas, M. Mažeika, P. Skridla.

Kp. 71, J. Petrauskas, P. Maksimavičė.

PEOPLES BANK

Kampas Ashland ir 47-los gatvių
Kapitalas ir parviršius \$550,000
Turtas \$4,800,000

Padek pinigų bankon, kuri yra atsakanti ir iš kur gali atsiimti ant kiekvieno pareikalavimo. Pradėk pas mus taupinti, mes mokame 3 nušimčius metams. Tu gali pradėti taupinti pas mus su vienu doleriu. Siunčiame pinigų į Lietuvą pagal žemiausią kursą. Šipkortes parduodame į Europą ir iš Europos tik ant geriausių linijų. Jei tu turi kokius brangius popierius, nelaikyk namuose, bet nusisamdyk saugę dežutę pas mus. Kaskuotau tik \$2.50 metams, arba 5 c. savaitėi. Darome visokius popierius, doviernastis, dokumentus ir užtvirtinam Rusijos konsuli, parupinam važiuojantiems į krajų pasportus.

Ši Banka yra po Valstijos priežiūra su ganėtinu kapitalu

PEOPLES STOCK YARDS
STATE BANK

Ashland Ave. cor. 47th St., - Chicago, Ill.

Kp. 91, K. B. Razmantas, V.V. Stankevičia, J. Kovas.
Kp. 107, W. P. Želvis, K. Pranulis, J. Šilkas.
Liudija kuopų pirmininkai savo antspauda ir parašais.

Vincas Stankevičia,
Juozas Alenskias,
F. Gluodenis,
V. J. Kovas.

Posėdžio raštininkas
K. B. Razmantas.
17 Congress ave.,
Waterbury, Conn.

Klaidų atitaisymas.

Apyskaitoj S. L. R. K. A. išdo stovio, išiegoj už sausio mėnesio, patėmijau klaidą, butent yra tilpė taip: Motėjui Stanevičiui už a. a. Aleną, jo moterį, 2 kp. (apmokėta lėšos palaidojimo, likusieji pasiusta į Lietuvą \$150.00. Tame tarpe viena posmertinė apiešta tos pačios kuopos ir turi būti šiaip:

Motėjui Stanevičiui už a. a. Aleną jo moterį, 2 kp. \$150.00 Apolionei Stanevičienei už a. a. Antaną, jos vyrą 2 kp. (apmokėta lėšos palaidojimo, likusieji pasiusta jai į Lietuvą). \$150.00.

Su pagarba
J. S. Vasiliauskas.
Centro Sekr.

A. a. Adomas Vaičiūnas.

Balandžio 24 d. pasimirė Bridgeport'e, Conn., Adomas Vaičiūnas, 32 metų amžiaus. Velionis buvo doras vaikas. Priderėjo į 2 dr. giji: šv. Jurgio ir šv. Kazimiero, taip-pat Susiv. 9-ąją kuopą. Visose tose draugijose buvo pirmininku ir geriausiu draugu. Iš giminių tepaliko vieną savo sesers sunų.

Jonas Šiaučiuonas.

KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

103-oji kuopa, Rochester, N.Y. laikys Ekstra susirinkimą 11 d. geg., 1913, nedėlioj popiet. Privalo kiekvienas atsilankyti, nes bus renkami delegatai į seimą ir taip svarbūs dalykai.

Sekr. A. P. Širvinskis.

Susiv. L. R. K. A. Seimas.

Šiuomi pranešu, jog 28-tas Seimas atsiliks, Brooklyne, N. Y. Birželio (June) 3-4-5 d. 1913 m. Kuopos turinės 20 narių, gali siųsti vieną delegatą; turinės narių 50 taip-pat galisijusti tik vieną delegatą. Kuopos, kurios neturi viršiu pažymėtos narių skaitlinės, negalenorinės siųsti delegato, gali savo įnešimus prisiųsti laišku. Kuopos rengdamos delegatus į šį seimą.

turėkite atidą į pereitų metų protokolą. Kuopa negali įgaluoti kitos Kuopos narių delegatų. Delegatai į seimą bus priimti pagal nutarimą 27-ojo Seimo, Bostone, Mass. ir konstitueiją.

Su augšta pagarba
Riktoraitis, Prez.
S. L. R. K. A.

SEIMAS! SEIMAS!!

28-asai seimas Susivienijimo Lietuvių Rymo Kata-Brooklyn'e, N. Y. birželio 3, 4 ir 5 d. šių metų, McCaddin Hall'ėje, Berry St., tarp South 2 ir 3 gatvių. Birželio 3d. utarninke 10 val. ryte bus iškilmingos šv. mišios P. Š. Karalienės Aniuolų bažnyčioje. Pasibaigus pamaldoms, delegatai teikė-as šepuui ir papiusis šis tainę, kur prasidės seimo sesijos. Per seimą pirmą vakarą bus statoma komiška opera "Kornevilio Varpai" (Les Cloches de Corneville); antrą vakarą bus koncertas.

Brooklyno Susivienijimo Susivienytųjų kuopų vardu Seimo Rengejų Komitet.

KONGRESAS! KONGRESAS!!

Primename visoms parapijoms, draugijoms ir kitokioms Katalikiškoms organizacijoms, jog Amerikos Lietuvių Rymo Katalik. Kongresas šimet bus 25 ir 26 birželio Pittsburgh'e, Pa. Parapijos galės siųsti potris o organizacijos po vieną atstovą.

A. L. R. K. Federacijos valdyba;
Kun. J. J. Kaulakis, Prez.
Kun. Kaupas, sek.
B. Vaišnora, kas.

SUSIV. L.R.K.A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

PREZIDENTAS:
Jonas Riktoraitis,
91 Congress ave.,
Waterbury, Conn.
VICE-PREZIDENTAS:
Mateušas Toluba,
1139 Wyoming Ave.,
Exeter Boro, Pa.

SEKRETORIUS:
Juozas S. Vasiliauskas,
112 N. Greene st.,
Baltimore, Md.

KASININKAS Pranas Burba,
456-458 Main st., Edwarsville,
Wilkes-Barre, Pa.

KASOS GLOBEJAI:
Jonas Jaroševičius,
Love Farm, Washington st.,
Walpole, Mass.

Kazys J. Krusinskas,
457 - 17th st.,
Brooklyn, N. Y.

KNYGIUS: Kun. S. J. Struckw,
P. O. Wamie, Pa.

DVASIS. VAD. Kun. J. Dumš,
P. O. Minersville, Pa.

MARK TWAIN.]

HUCKLEBERRY FINNAS

Apsyska.
Vertė JONAS KMITAS.

XXV.

Ar tai jie? — Gėdulingos giesmės. — Šermenų
apeigos. — Blogas padėlys.

Akimirką pasklydo garsas, kad atvažiuo velionio gentis, ir iš visų namų pasipylė žmonės taip skubindamiesi, kad nekuri bebėgdamai vilkosi trinitys. Bematant apsiuopė mus tokia minia, kad žmonės eidami trepsėjo, kaip kareiviai. Visi langai ir durys buvo pilni žmonių ir kas valandėlė girdėjosi klausimai:

— Ar tai jie?

Ir tuoj kas nors iš minios atsakėdavo:

— Žinoma. O kas gi daugiau?

Prisiartinus mums prie velionio namų, jau laukė mus kita minia. Tarp durų stovėjo trys merginos. Marijona iš tiesų buvo rudaplaukė, bet tokia graži, kad spindėjo, kaip aušra, nes labai nudžiugo, dėdėms atvažius. Karalius ištiesė rankas ir Marijona puolė jam į glėbį. Antroji, ką turėjo zuiko lupas, priėjo prie kunigaikščio ir kaip pradės mylotiesi. Žiūrintieji iš šalies, ypač moters, net apsiuopė, matydami tokią gimnastiką meilę.

Paskui karalius — mačiau tai savo akimis — kumstelėjo kunigaikščiui į pašoną ir pažūrėjo į karstą, kurs stovėjo kampe ant kėdžių. Vieną ranką padėjo kiti kitam ant peties, o antrąją užsidengė akis, palengvėle artinosi prie velionio. Žmonės traukėsi iš kelio, vyrai nusiėmė kepurės ir užviešpatavo tokia tyla, kad butum girdėjęs šapą ant grindų nukrintant. Prisiartinę prie karsto, juodu valandėlę pažūrėjo į velionį, o paskui taip garsiai pradėjo vaitoti, kad, mana rados, net Orleans buvo girdėt. Ir vėl apsikabino ir žliumbė kelias minutes. Dar man neteko matyti, kad kas taip mokėtų verkti. Matydami tai, visi pradėjo ašaroti, kad net kambaryje drėgna pasidarė. Paskui karalius su kunigaikščiu atsiklaupė ir, atrėmę kaktas į karsto briuoną, tylomis meldėsi. Žmonės dar labiau ėmė verkti, o jau nabagės merginos tai net gaidėdavo nuo ašarų. Beveik visos senesnės moters verkdamos ir žiūrėdamos dangun priėjo prie merginų ir bučiavo į kaktą. Ir taip viena po kitos, kol visos nepritilo. Niekados man neteko matyti ko nors panašaus.

Galų galė karalius atsistojo ir nusibraukęs ašaras vos-ne-vos pro verksmus galėjo prakalbėti, kad nors didelis jį smugis išliko, nes negalėjo pamatyti brolio prieš miršiant, tačiau matydamas tokią smarkią žmonių užuojautą, norėtų padėkoti širdžia, nes lupomis negalys. Ir taip paplėpęs keletą minučių, ištare, ištarė amen ir vėl apsiuopė ašaromis.

Jam pabaigus, kažkas iš minios sugrojo vargonėlius ir tuoj visi užgiedojė šermenų giesmę. Pasidarė ramiau. Muzika geras daiktas. Prie jos tuoj užmiršti žmonių biauzybės ir nuo širdies lyg nuslenka sunkenybė. Kiek pagiedojus, karalius vėl prakalbėjo ir išreiškė norą, kad geriausi velionio draugai ir pažįstamieji pasiliktų vakarieniauti. Jeigu velionis jo brolis, tenai gulintys, galėtų kalbėti, tai jis žinąs, kokius žmones būtų pakvietęs; bet vis tiek jisai velionį išvaduosiąs ir paminėsiąs jo draugų pavardes, būtent: dvasiškį Hobsoną ir diakoną Lotą Hovey, ir Beną Buckerį, ir Abnerį Shackelfordą, ir Levį Beell'ą, ir gydytoją Robinsoną ir jų žmonas, ir našlę Barttę.

Dvasiškis Hosonas ir dr. Robinsonas buvo išėję miestam medžioti, — vadinasi, gydytojas siuntė ligonį į aną pasaulį, o dvasiškis jį rengė keliuonėn. Apgyvenąs Bell buvo išvažiuojęs į Louisville savais reikalais. Bet kiti buvo čia jau ir priėjo prie karaliaus pasisveikinti ir šnekučiavosi. Su kunigaikščiu jie nieko nesnekejo, nes tasai pakraipęs galvą tik kasžinką vėbleno, kaip nukdikis nemokąs dar kalbėti. Mat buvo nebylys.

Karalius gi taip publikai mokėjo užvesti šnektą, kad viską nuo jų iškviotė. Patsai gi mikliai jiems papasakojo keliatą vietinių atsitikimų. Žinojo net, kaip vietos šunes vadinasi. Sakė, kad jam apie tai rašęs velionis Petras, bet tai buvo bėgėdiškas melas, nes jis viską išgavo iš anojo mulkio, ką sutikom ant kranto.

Marijona atnešė laišką, kurį tėvas mirdamas paliko. Karalius jį perskaitė ir vėl apsiuopė. Laiškas buvo pasakyta, kad merginoms lieka namai ir trys tukstančiai dolerių; odinė gi, kuri nešė nemažą pelną, keletas namų, apie septynių tukstančių vertės ir trys tukstančiai pinigais tenka broliams Williamui ir Harvey'ui. Taipgi pasakyta, kokioj vietoj kelnorėj tie šeši tukstančiai padėta. Taigi mano valkatos išreiškė norą perskaityti pinigus ir pasidalinti jais prie visų akių, kad viskas būtų tvarkoje. Liepė ir man pasiimti žvakę ir eiti su jais kelnorėn. Užsidarė duris, atrado žaką kampe ir iškrėtė pinigus. Puikūs buvo reginys! O kaip karaliaus akis žvilgėjo! Sudavė kunigaikščiu per petį ir tarė:

— O, ką, gražus reginys? Ir viskas uždyk! Geresnis šposas negu tragedija, ar ne?

Kunigaikštis pripažino, kad tiesa. Pasisėmė pinigų riekščiūnams, jie žaidė ir džiaugėsi. Karalus atsi-
lepe:

(Toliaus bus)

AUKOS Šv. KAZIMIERO
VIENUOLYNUI.

IS SCRANTON, PA.

Stambesnės aukos: Kun. J. Kuras \$87.50; Petratis Pr. 2.00; Serafinavičius A. 2.00; Rumševskis V. 2.00; Sadauskas M. 2.00; Katilius Pr. 2.00; Vilkas J. 2.00; Meškauskas K. 2.00; Andriulis J. 2.00; Balčietis J. 5.00; J. N. 2.00; Čerkauskas J. 2.00; Jecinavičius N. 2.00; Janavičius J. 2.00; Navickas M. 2.00; Stanevičius D. 2.00; Stončius P. 3.00; Girkontas S. 2.00; Putyrskas A. 2.00; Stungurs P. 2.00; Ševelis S. 3.00;

Po \$1.00: Zakrauskas B. Andriukaitis B. Radzilaiva S. Višniauskas P. Kizela K. Čepaitis M. Nadzeika M. Zokas V. Kluonis K. Janušaitis A. Janušaitis M. Kvetkauskas J. Žušinas K. Petrauskas P. Pakrošnis P. Bieliauskas V. Liepa B. Jakševičius I. Kvietkus T. Kvietkus P. Kvietkus P. II. Žvirblis P. Paulauskis P. Paukštis J. Žvirblis J. Kubulius A. Kazerakas A. Raulynaitis J. No reika A. Mikalajunas M. Radzvilas J. Zimavičia J. Šumskis S. Verba S. Bagdonas P. Bagdonas J. Žvirblis V. Karsokas S. Bunevičius M. Karsokas D. Povilaitis A. Leškauskas J. Simkus P. Urbanavičius C. Makarevičius A. Petkevičius A. Baltrušaitis V. Zokas J. Bernotas A. Gastainis J. Vasilauskas J. Šimbrys A. Janulevičius A. Tarasevičius M. Levertavičius A. Pajaujis A. Žiurauskas S. Stražnickas J. Grubliauskis J. Rimšas J. Jotautas A. Alyta T. Bakšys V. Paukštienė M. Stankevičius B. Žiurinkas A. Pratašius K. Kažemėkaitis J. Salna J. Žiurevičius T. Rutkauskas M. Navosaitis J. Jerkmoneienė J. Tomczykowski A. Uliušauskas J. Tiškevičius A. Kupčiūnas J. Debesaitis J. Karpavičius R. Levinskis P. Katinskienė L. Ramanauskis M. Ramanauskas A. Rėklys K. Giraitis J. Petrauskas A. Rimkus J. Kvietkauskas P. Visockis J. Gudaitis J. Žemaitis A. Rimkus B. Rėkšlys V. Stoškis I. Biknevičius J. Križauskas J. Klika M. Viesia J. Bunevičia J. Rėkšlys P. Pučkys J. Paukštys V. Složas P. Zaremba M. Arbačiauskas K. Matusevičius A. Samešauskas A. Vaičiūnė P. Milickis K. Neveckas J. Žvirblis A. Venclavičia J. Slavincas J. Kumpikas J. Melėskėvičius I. Makštaitis J. Želnierius A. Barzdaitienė O. Barzdaitis J. Karauskis I. Šeštukas S. Šatas P. Drulia L. Galvinauskis P. Razvickas V. V. Mačiulaitis V. Navickas J. Urbanas S. Mankeiunas F. Jecinavičius D. Zaveckas K. Juknevičia I. Kasparaitis J. Remeika V. Burnis A. Matulevičius A. Laukevičius J. Simanavičius A. Butkus A. Budrevičius K. Lauzonis S. Česnaivičius P. Navickas J. Jakubauskas J. Jakubauskienė B. Slušnys I. Slušnienė P. Navickienė M. Navickas K. Žukauskas K. Katsauskas J. Daugirdienė M. Rėkšlys S. Vasilauskas J. Stasiukaitis J. Dubieškas S. Krutulis I. Tenterys V. Jodauga A. Brazaitis K. Kumeitis J. Jankauskas J. Žvaliauskas M. Tarevičia P. Rasymas A. Rasymas M. Jerusevičius A. Radzilaiva J. Stumbras J. Misiavičia A. Dambrauskas A. Gulbinas V. Misiavičia J. Arbačiauskis J. Bieliukas V. Senapėdis J. Janėuskas M. Ručys I. A. Nanka J. Morkevičius K. Pecukas K. Radzevičius A. Gavelis M. Kantavičius K. Kaminskis J. Vaitkevičius A. Jarusevičius M. Stankevičius J. Karasankis J. Bulotas J. Bulotas V. Katalynas A. Bakšys J. Rilauba A. Ramanauskas A. Genevičius A. Derėskėvičia P. Lauzonis S. Tamošaitis B. Juozulynas J. Navickas M. Lipavičius S. Virp. A. Sutekus J. Piktuzis K. Stivėkas A. Liaudinskis A. Urbanas P. Papeivis J. Beneta K. Atkočiūnas P. Stragonis P. Krikščionas P. Kniukšta K. Ulozas J. Valiūnas B. Butkevičienė M. Skrodzki A. Ausianas J. Rakauskas J. Virbickas J. Skrodzki P. Andriūkevičia M. Jucius P. Spakauskas P. Stelmokas J. Tamoševičius K. Stelmokas V. Siopy V. Lenkauskas J. Vaisvila J. Adomaitis K. Phipras J. Timinskas A. Kazlauskas K. Narmontas I. Gurevičius K. Stepulevičius J. Komiečaitis J. Kleveckas J. Vaitkunus A. Milius T. Simanavičius K. Ulozas J. Urbša A. Dzingila I. Kunčis P. Šimutis S. Zaremba P. Pavilonis P. Beividas L. Kraučius K. Vagnorius P. Savičis L. Astraučkas I. Martinkus L. Drulia P. Jurkus P. Zorys J. Leikis A. Skrodzki A. Zmerckis A. A. Sauskis J. Drumstas S. Rakšys J. Mikalauskis V. Antanaitis J. Barkauskas A. Iganatavičius M. Barkauskas P. Ališkauskas A. Linkevičienė P. Cepeliauskas A. Juodzevičius J. Krupka A. Tamulevičius M. Jastremskas K. Lapinskas A. Grigaitis P. Galinis S. Valentukonis J. Stalniošis J. Želionis P. Papalaušienė M. Kumpikevičius K. Perednia K. Pagudinas J. Razvickas S. Galinis S. Latoža P. Milašauskas S. Šaukščius A. Gudaitis A. Morkunas M. Petusevičius F. Hermanovič A. Banys M. Drukteinis A. Balyas P. Zamblauskas J. Noreika K. Jurgevičius M. Žuklija V. Kamarauskas P. Kutas J. Pačekvičius J. V. Varska J. Černiukė A. Vaičiūnis P. Satas M. Gudauskas A. Matulevičius A. Bagdonavičius B. Voysilius V. Rimša K. Rimša P. Kupstys A. Smulkesnių aukų: \$215.50. Viso labo: \$673.00.

Is Mahanoy City, Pa.

Stambesnės aukos: Kun. V. Dargis \$50.00; Bubelis J. 3.00; Bačkauskas V. 2.00; Pangonis F. 10.00; Kankevičius I. 2.00; Lapinskas V. 2.00; Macejūnas I. 2.00; Zabliuškis J. 2.00; Kupstienė B. 2.00; Budginas A. 5.00; Bendinckas J. 15.00; Anusevičius S. 2.00; Kubilius S. 2.00; Daniševičius A. 2.00; Benevičius A. 3.00; Staniukynas M. 2.00.

Po \$1.00: Zinkevičius J. Sabaliauskas A. Balnius J. Miliauskas S. Brazdžiūnienė A. Zakarauskas A. Barkauskas P. Augustaitis J. Ratkevičius V. Pangonis K. Pangonis I. Kulokas J. Janavičius J. Žiukaitis J. Andriūskis A. Andriūskis J. Lapinskas K. Maževičia J. Gudavičius A. Vitkauskienė O. Neverauckas J. Žarnauckas J. Jankerta P. Kubertavičius P. Baronas P. Aidukaitis M. Paltanavičius A. Budrevičius A. Jurkevičienė M. Janulevičius J. Mačiulekas J. Burbulis A. Račiūviene K. N. N. Danila M. Zagarinskienė A. Liutvinas J. Liutvinas A. Vitkauskas J. Davidavičius S. Neverauckas J. Kabilienė J. Vaitkus J. Dapkevičius J. Liorenienė A. Paliokienė M. Klingienė U. Aničius P. Palulis A. Budginienė V. Radavičia J. Urbanienė J. Ramanauskas J. Alekandravičia J. Černackis P. Jencius J. Norvidas A. Černiauskas J. Nevičkas P. Leskauskas A. Baukus J. Litvaitis P. Banevičius N. Šimanskienė R. Milukas B. Masys J. Minialga J. Žebrauskas S. Stunikas T. Ilgunienė O. Kaunas V. Banevičius J. Kazlauskas A. Kalėda J. Jurkevičia K. Alauskas J. Križanauskas V. Klusinskis A. Gustaitis J. Žilinskas P. Kubilius P. Karauskas P. Andžilienė J. Filipavičius P. Petručiūnienė J. Minevičienė J. N. N. Balnienė A. Rėklaitienė J. Smulkesnių aukų: \$64.75. Viso: \$254.75.

Is Brooklyn, Mass.

Kun. Urbanavičius \$50.00.

Is E. St. Louis, Ill.

Kun. J. Petravičius 25.00.

Chicago, Ill.

Kun. K. Ambrozaitis \$300.00.

Is Wilkes-Barre, Pa.

Kolekta Bažnyčioje \$41.71.

Is Worcester, Mass.

A. A. Ono Sabaliauskaitė \$5.00.

Kun. A. Staniukynas.

Trumpiausios ir prieinamiausios ir tinkamiausias parapijos vaikų mokinimui

Trumpas Katekizmas

Paras Kun. J. D.

gautum "Sąlyd" Seimose ir kitose

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

"DRAUGO" SPAUSTUVĖJE GAU-
NAMOS SEKANČIOS KNYGOS:

1. Fabiolė arba Bažnyčia katekizmas. Paras Kardolas Wiseman, Vertė Vytautas. Labai gerai apyska iš pirmųjų krikščionybės amžių. Kaina 35c.
2. Evoliucija, ne Revoliucija. Paras Patrimpas. Iš šios knygos galima susipažinti su sociologijos mokslu. Skaitytas ras joje praktiskus nurodymus Lietuvos visuomenės veikėjams. Kaina 35c.
3. Kodėl neturi išpaštinės? Paras kun. Aloyzius J. Warol, J. D. Vertė kun. V. D. Didelį naudingą knygą. Sumašius visus bedievių argumentus prieš išpaštinę. Reikalinga pasiskaityti kiekvienam Amerikoje gyvenančiam lietuviui. Kaina 25c.
4. Katrūtė. Triveiksmis Dramos P. Vaiskės iš liudies gyvenimo. Lenkiškai parašė Karvatos. Vertė A. Vėgėlė. Eilės eilė A. Žalvarnis. Labai tinka scenai. Kaina 15c.
5. Užkrečiamųjų ligų išpaštinės. Paras Dr. A. L. Graičius. Knyga reikalinga kiekvienam šeiminkui, jei perskaitęs žino, kaip pasisaugoti nuo daugelio ligų. Kaina 15c.
6. Lietuvių Tautos Memorialis. J. G. brio įduotas tautų kongresui Londono. Labai įdomi knygtė. Pelnas iš šios knygtės eis Lietuvos Informacijos Biuroi Paryžiuje. Kaina 10c.
7. Degtinė. Vienaveiksmis scenos vaideliai. Lenkiškai parašė Kazimierz Goralczyk. Vertė A. Vėgėlė. Tinka blaiviniukų rengiamiesiems vakarams. Kaina 10c.
8. Trumpas Katekizmas. Be šio katekizmo engali apieiti, jei mokini vaikų poterių. Kaina 10c.
9. Apvartatki! Atlaisvinsime mūsų parapiją. Paras kun. A. L. Graičius. Tėvo Kazimiero, Kapucino, pamokos. Šita knygtė labai reikalinga visiems, kurie girdėjo Tėvo Kazimiero pamokslus. Kaina tikrai 5c.
10. Naminis Vaikų Auklėjimas. Paras kun. A. S. Labai naudinga knygtė. Kiekvienas tėvas ir motina privalo ją skaityti ir gerai įsidomėti rastos tenai patarmės. Kaina 10c.
11. Tiesos Žodis Socialistams. Paras Kunigas. Šita knygtė parodo, kokie yra mūsų socialistai ir kokias ginklais karauja su bažnyčia. Butinai turi ją perskaityti. Kaina 10c.
12. Skriauda. Simelio Kručko gyvenimas ir darbai. Labai įdomingas aprašymėlis. Kaina 10c.
13. Ar Kristus turėjo brolių ir seserų. Perskaitęs šią knygtę, gali drąsiai stoti į ginčus su bedieviais apie Marijos nekaltybę. Kaina 5c.

Is Mahanoy City, Pa.

Stambesnės aukos: Kun. V. Dargis \$50.00; Bubelis J. 3.00; Bačkauskas V. 2.00; Pangonis F. 10.00; Kankevičius I. 2.00; Lapinskas V. 2.00; Macejūnas I. 2.00; Zabliuškis J. 2.00; Kupstienė B. 2.00; Budginas A. 5.00; Bendinckas J. 15.00; Anusevičius S. 2.00; Kubilius S. 2.00; Daniševičius A. 2.00; Benevičius A. 3.00; Staniukynas M. 2.00.

Po \$1.00: Zinkevičius J. Sabaliauskas A. Balnius J. Miliauskas S. Brazdžiūnienė A. Zakarauskas A. Barkauskas P. Augustaitis J. Ratkevičius V. Pangonis K. Pangonis I. Kulokas J. Janavičius J. Žiukaitis J. Andriūskis A. Andriūskis J. Lapinskas K. Maževičia J. Gudavičius A. Vitkauskienė O. Neverauckas J. Žarnauckas J. Jankerta P. Kubertavičius P. Baronas P. Aidukaitis M. Paltanavičius A. Budrevičius A. Jurkevičienė M. Janulevičius J. Mačiulekas J. Burbulis A. Račiūviene K. N. N. Danila M. Zagarinskienė A. Liutvinas J. Liutvinas A. Vitkauskas J. Davidavičius S. Neverauckas J. Kabilienė J. Vaitkus J. Dapkevičius J. Liorenienė A. Paliokienė M. Klingienė U. Aničius P. Palulis A. Budginienė V. Radavičia J. Urbanienė J. Ramanauskas J. Alekandravičia J. Černackis P. Jencius J. Norvidas A. Černiauskas J. Nevičkas P. Leskauskas A. Baukus J. Litvaitis P. Banevičius N. Šimanskienė R. Milukas B. Masys J. Minialga J. Žebrauskas S. Stunikas T. Ilgunienė O. Kaunas V. Banevičius J. Kazlauskas A. Kalėda J. Jurkevičia K. Alauskas J. Križanauskas V. Klusinskis A. Gustaitis J. Žilinskas P. Kubilius P. Karauskas P. Andžilienė J. Filipavičius P. Petručiūnienė J. Minevičienė J. N. N. Balnienė A. Rėklaitienė J. Smulkesnių aukų: \$64.75. Viso: \$254.75.

Is Brooklyn, Mass.

Kun. Urbanavičius \$50.00.

Is E. St. Louis, Ill.

Kun. J. Petravičius 25.00.

Chicago, Ill.

Kun. K. Ambrozaitis \$300.00.

Is Wilkes-Barre, Pa.

Kolekta Bažnyčioje \$41.71.

Is Worcester, Mass.

A. A. Ono Sabaliauskaitė \$5.00.

Kun. A. Staniukynas.

Trumpiausios ir prieinamiausios ir tinkamiausias parapijos vaikų mokinimui

Trumpas Katekizmas

Paras Kun. J. D.

gautum "Sąlyd" Seimose ir kitose

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Knygyne

Lietuviškųjų Švento Kazimiero
Seserų Seminarija
CHICAGOJE.

Vienuolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių storių pradinė mokykla ir augstoji mokykla (High School). Lietuviškosios Seserų prima pas save mergaites mokymui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguliariojo mokslo, arba ir atskirum, yra mokinama: muzika, pašymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. FIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo adresu:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

DRAUGIJŲ IR PARAPIJŲ
ATYDAI!!!

Jeigu turite koki nors spaudos
darbą, paveskite jį

"DRAUGO" SPAUSTUVEI

"DRAUGO" SPAUSTUVE atlieka geriausią, greičiausią ir pigiausią visokius spaudos darbus, kaip tai: Knygas, Konstitucijas, programas, plakatus, tikėtus, parapijines mokesčių knygeles, cirkuliorus, laiškus, konvertus, užkvietimus ant balių ir t. t.

SPAUSDINAME įvairiose kalbose: lietuviškai, angliškai, lenkiškai ir t. t.

PATIS IŠVERČIAME iš svetimų kalbų į lietuvišką ir iš lietuviškos į svetimas.

SPAUSTUVE atvira nuo 8-nių ryto, ligi 5-kių vakaro.

RAŠYDAMI laiškus adresuokite:

DRAUGAS PUBLISH. CO.

2634 W. 67th STREET, CHICAGO, ILL.

Telephones ENGLEWOOD 9611

Sergančioms Moterims!

Jeigu kenti baltomis ant drapanų, nupuolimu motės, esi nevaisinga, turi skausmingus periodus, reumatinę žmog ir t. t. męgink mano naminių gydymą, kuriu išgydysis namie, — ir visai pigiai. Tuojau rašyk, aprašydama savo skausmus ir indė 2 c. marke atsakymui.

MRS. A. S. HON

Box 2, SOUTH BEND, IND.

Wilkes-Barre

Deposit & Savings

BANK,

71 FURNACE SQUARE,

WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas \$150,000.00

Perviršis 500,000.00

Depozitai 2,700,000.00

Moka 3-įj suaukštintą nuo sudėty

pajų pinigų.

Banka atidaro kasdien nuo 9 ryto iki 3 popiet. subatomis nuo 9-12 vidurdienyje ir nuo 7 val. vakare iki 8.

Galima susikabinti lenkiškai ir lietuviškai.

Kučia.

Vertė A. Matutis.

Charles Dickens.

I.

Kantoroje.

Marley numirė. Mirė pirmą septynerių metų. Niekas apie tai negalėjo abejoti, kadangi po jo mirimo aktu pasirasė gydytojas ir klebonas, parapijos raštininkas, o kas svarbiausia, jo bendrininkas Scrooge, kurio parašas, sulyg pirklių ir bankininkų nuomone buvo tikresniu užtvirtinimu, nekaip geriausia apsaugos kasa.

Scrooge ir Marley buvo bendrininkais nuo neatmenamųjų laikų. Marley'ui pasimirus, Scrooge paliko jo paveldėtoju ir testamentu išpildytoju, ir kaip jis vienas buvo jo draugų per visą gyvenimą, taip ir jam pasimirus, patsai vienas lydėjo jo karstą į kapines.

Nereikia sau tikrai įsivaiždinti, jog toks atsitikimas susilpnino pavyzdinę bendrininką arba sudrumzdė jo minties ramumą, — ne maž, — ypač šermentų laikė apmąstę tobulą interesų planą, kūrė nešė jam gausią inėigą.

Rašome tą viską vien tik tam, kad skaitytojas žinotų ir atmintų, jog Marley seniai pasimirė, kadangi kitaip visa istorija, kurią apsakysite stengiuosi, neturėtų savyje nieko nepaprasto.

Scrooge neištrinė nuo iškalbos bendrininko pavardės ir kantoro durų viršuje visados blizgėjo parašas: "Scrooge ir Marley". Prekybos namai buvo žinomi visiems tuo vardu. Mažiaus apsipaižinęs interesantai kartais vadindavo poną Scroogę "Marley'u"; jis atsakinėdavo ant abiejų pavardžių, — nieko jam tas nekenkė.

Bet tas ponas Scrooge, senas kaltininkas, spaudė, taipogi, viską sau; buvo tai šykštuolių šykštuolis; jis mokėjo pasiliuosoti, išsisukti, išgauti, o niekados nepaleido, kas sykį išgavo į jo nagus. Kietas ir aštrus it titnagas, be to buvo jis tylus ir užsidares savyje. Ledinis širdies šaltis suraukė jo kaktą, atbukino smailią nosį, suraukšlino visą veidą, užžiebė akis šaltu plieno blizgesiu, tvirtai suspaudė siauras, pamėlinavusias lū-

pas. Styra stovyla, sausas ir gurgždas balsas, baltas šerkšnis ant galvos, stati ir išsikišę antakiai ir pagurklis, darė jį panašiu į aštrią vinį. Visur išesdavo su savim ledinę atmosferą, savo gi buvimu net šaldindavo kantorą karščių laikė.

Šiluma ir šaltis, pagalios, nedarydavo jame jokios atmainos. Karšta vasara nešildydavo jo, šalčiai nešaldydavo. Joks vėjas nebūdavo aštresnis už jį. Audra negalėjo jam įkyrėti; smarkiausi lietūs, sniegai, šalčiai, pūgos, neatkreipė į jį mažiausios atidos. Buvo tai jam vis tiek, by tik interesas gerai ėjo. Taipogi niekados ir niekas nesuturėjo jo ant gatvės, idant meiliu veidu pasakyti jam: "Mylimas Scrooge, kaip gerai sekasi? Kas giridėti? Ateikite mus aplankyti!" Elgeta niekados nepašalė jo iš maldos, vaikas neužklusė valandos, nei paklydęs keleivis nepaklausė tiesaus kelio. Rodėsi, kad pažinojo jį tik sunįs, vedantįjį neigius kadanę, kad užmatę, jog artinasi, šalindavo savo ponus, reiškančiai judindami vuodogomis, lyg norėdami pasakyti: "Bėdinas mano pone, geriaus kartais neregėti, nekaip turėti akis!"

Bet, ką gi tat apėjo p. Scrooge? Jis tiesiog to troško. Išminti sau taką šaliniais platus vieškelio, kuriuo visas svietas plaukia, ir persergeti praeinančius, idant nelystų jam niekados į kelią; tai buvo jo uždavins.

Vieną dieną, o buvo tai puikiausia visų metų diena, Kučia, senis Scrooge, labai užimtas, sėdėjo savo kantoroje. Šaltis buvo paliečias, net perimas visą, laikas gi ukanotas; Scrooge galėjo aiškiai girdėti, kaip praeiviai trynė rankas, norėdami jas sušildyti, trypė į bruką, idant apšilti. Trečią tik teismušė bokšte, o naktis jau buvo visiška. Visą tą dieną buvo tamsu; — šviesos pasirodanti lundguose, išrodė, kaip rudos plėmės juodame audekle tiršto oro. Per visus plyšius ir spragas nuo spygų miglų grūmėsi į namų vidų, o siauriausioje gatvėje prie-

šakinai trobesiai, išrodė, kaip šmėklos.

Scrooge'o kantoros durys buvo atidarytos, idant jis galėtų tēmyti knygvėdį, — sėdintį artimame mažame kambaryje, kur perrašinėjo kvitas. Scrooge'o pusėje degė maža ugnelė — bet knygvėdžio kambarėlyje, pelenų saujoje vos žybejojo viena anglis. Vargšas bijojosi daugiaus uždėti, nes anglių karbinė buvo principalo kambarėlyje, o kiek sykių pasidrasindavo ineiti su mentele, idant pasėmus kiek anglių, Scrooge tuojaus išmetinėjo jam, jogei jį naikinąs, ir grumojo, jog turėsiąs jį prašalinti. Taidgi, tas nelaimingas knygvėdys apsiaršo sau kaklą vilnioniu šalikū ir bandė apšilti prie žvakės.

— Linksmų švenčių, dėdinytė — lai Dievas tave laimina! — staiga atsiliopė jaunas ir skambus balsas. Buvo tai balsas Scrooge'o seserėno, kurs netikėtai įpuolė trindamas rankas.

— Ba — tarė Scrooge — kvailybė!

— Šv. Kalėdų šventės! dėdinytė, tai ne kvailybė. Iškirųjų nenorėjai to pasakyti.

— Taigi. Taip yra — tarė Scrooge — Linksmų švenčių! Kokia teise privalai būti linksmas? Kokia priežastis, kad atsiduotum visas linksmyme? Ir taip užteklinai esi bėdinas.

— Na, na! — atsakė seserėnas: — kokia teise tu, dėdinytė, esi nuliudęs ir surugęs? Dėlko giliniesi į tuos nuobodžius skaitmenis. Ir taip užteklinai esi turtingas.

— Kvailybė — sušuko Scrooge, geresnio neturėdamas atsakymo — kvailybė!

— Nesupyk, dėdinytė!

— Kaip gi čia nesupyk, gyvenant draugijoje kvailių ir tokių, kaip tu, bepročių? Linksmų švenčių! Elkie gi po pypkių su tavo linksmyme! — Kuomi gi yra tau Kalėdos? Skolų ir visokių išdavimų išmokėjimais, ant kurių tankiai neturi pinigų. Turiu tau priminti, jog esi vienais metais vyresniu, o ne turtingesniu vienu šilingu. Peržiūrėjęs prekių knygas, išistikimai matai toje dienoje, jog prabėgusių dvylikos mėnesių laike joks interesas neatnešė tau pelno. Jeigu tai priderėtų nuo manęs — pra dėjo su augančia rustybe — tai kiekvieną kvailį bėgiantį iš namų į namus su šauksmu "linksmų švenčių" lupose, išodinčiau katilan, kuriame verda leguminas, o paskui palaidočiau su eglatės šakele ant širdies. Taip padaryčiau!

— Dėdinytė! — seseraitis pertraukė — norėdamas ginti Kalėdų apeigų.

— Seserėne! — senis rus-

čiai pertraukė — pildykite sau švenčių apeigas, kaip tik tau patinka, bet pavelykie man, idant aš jas pildyčiau savo budu.

— Bet tu visai jų nepildai, dėdinytė.

— Tuo geriaus — palikie mane geriaus taip, kaip esu. O ar daug tavo linksmumas atnešė tau naudos gyvenime?

— Pripažistu, jog nevisados mokėjau naudotis iš aplinkybių, bet tai mažmožis. Grįždamas prie Kalė-

dinių apeigų (apleidžiu pagerbimą, prigulintį šventai atminčiai, kokią toje dienoje keliame), yra tai man puičiausia visuose metuose valanda: geradarybės valanda, atleidimas viens kitam, žaislės, smagumai; yra tai diena, kurioje visi: vyrai, moteris ir vaikai linksmynasi ir džiaugiasi, užmiršdami turtų ir luomo skirtumą, — visi esame broliai ir draugai. Taigi, dėl to, kad ta diena diena niekados neatneša man aukso nei sidarbo, daug esu jai skolingas ir džiaugsmingai šaukiu: "Lai buna pagarbintos Kalėdų šventės!"

Knygvėdys, pasiklausydamas iš savo kambarėlio tos kalbos, netikėtai suplojo rankomis, bet akies mirksnyje pamatęs, jog padarė nereikalingą daiktą, susimaišęs pagriebė čypčės, norėdamas jais pataisyti ugnį, bet netyčia užgesino paskutinę žarijėlę.

— Lai tik dar kartą išgirsiu ką panašaus — suriko užsirustinęs Scrooge ir pažūrėjo knygvėdžio pusėn — tai vietoj Kalėdinių švenčių, ponas apturėsi prašalinimą! Kas dėl pono — tarė seserėnui — esi iškalbingas ir stebinosi, kodėl nesėdi parlamente.

— Nesirustink, dėdinytė — štai, žinai ką, geriausias ateik pas mūs rytų pietums.

— Srooge paraudo. — Trauk tave velniai! Taip, — traukie velniop! — riktėlėjo smarkiai.

— Bet dėlko, dėdinytė?... Jėl-k-o-gi?... —

— Kam vėdei? — suriko Scrooge.

— Buvau įsimylėjęs.

— Buvai įsimylėjęs! — Kvailybė — kvailybė! Laba nakt!

— Mano dėdinytė, juk ir prieš vestuves niekados manęs neaplinkydavai?

— Labanakt! — tarė Scrooge.

— Nieko nereikalauju nuo tavęs, nieko neprašau, kodėl gi negalima buti draugais?

— Skauda man, labai skauda man tavo įtužimas, dėde. Ką gi gali man užmesti? Šiandieną atėjau Kalėdų pagerbti ir neatsižvelgiant į nesmagumą, koks mane čia sutiko, linksmynsiuos ir džiaugsiuos. Tai gi, taip, dėde, linkiu tau linksmų švenčių!

— Labanakt! — sumurmėjo Scrooge.

Seserėnas išėjo iš kambario, neprataręs nei žodžio. Dar susilaikė valandėlę prieš knygvėdžio duris, idant atiduoti ir jam savo linkėjimus, o vargšas žmogus, kad ir paršalęs iki kaulų, širdingiau priėmė juos, nekaip senis Scrooge ir širdingai aičioldamas, palydėjo svečią net iki išieiginių durų.

— Vat turin čia antrą kvailį, pašėlėlį! — Scrooge sumurmėjo iš piktumo. — Mano knygvėdys, nuskurėlis, uždirbdamas vos 15 šilinių savaitėje, apsunkintas pačia ir vaikais, kalba apie linksmas šventes! Dievaži, pabludelių įstaigose yra galprotingesnių žmonių!

Tas pašėlėlis tuo kartu, atsisveikindamas su Scrooge'o seserėnu, įvedė du nauju žmogū. Buvo tai du ponu. Nusiėmę skrybėles,

Stojo priešais Scrooge'o biurą, laikydami rankoje kokias tai popieras ir paliudinimus.

— Prekybos namas, Scrooge ir Marley? — tarė vienas, pažūrėjęs į popierą ir suteikdamas nuoširdų linkėjimą bankininkui — Ar turiu garbę kalbėti su ponu Scrooge, ar su ponu Marley?

(Toliau bus.)

(Paskelbimas) TIKRAS KELIAS.

Paprastas sensas liepia mums drūčiai laikyties to, kas yra gero, nes mes žinome, kad juomi galima pasitikėti. Bandydami ką nors mumsnežino, mes privalome pasitikėti žodžiais kitų. Tas yra labai svarbu, kada mums reik pasirinkti vaistą patiens, ar kam nors iš savo šeimos. Jūs žinote, pavyzdžiui, kad Trinerio Amerikoniskas Kartaus Vyno Eliksiras daugiaus negu per dvidešimt metų atsikimuoše nevirškinimo, konstipacijos, nustojus apetito vidurių betvarkėse, gelbėjo jus arba jūsų šeimyną, arba jūsų kaimynus. Kodėl tada dabar turėtumet bandyti kanors kitą? Šitas vaistas nuodugnai išvalys kuną be jo nusiilpnimo, pataisys virškinimą ir sustiprįs jus. Aptiekose. Jos Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Muskulų reumatizmas paprastai greitai pasiduos Trinerio Linimentui.

Naudinga ir kiekvienam reikalinga užsakyti

"KATALIKAS"

"Katalikas" yra 12-kos puslapio, didelio formato ir suteikia svarbiausių žinių iš Amerikos, Lietuvos ir iš viso pasaulio. "Katalikas" metams \$2, pusėj metų \$1. Užsakyti "Kataliką" galima kiekvienam laike. Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį pamatyti veitai.

J. M. TANANEVICZ,
3249 S. Morgan St., Chicago.

ANT PARDAVIMO.

Čeverių taisyso "šapa", mašinos ir visi įtaisymai. Biznis išdirbta seniai. Prekė nedidelė. Savininkas važiuoja į Lietuvą.

Jurgis Judeika,
255 Milwaukee ave.
Kenosha, Wis.

Ar šaltai Kade Laitrūtį "LIETUVĄ" Gai notiai tur jį gauti?

"LIETUVA"

Elia jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėlykliu ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso mieto, o praeimurta leidimo metu už \$2.00, pusėj metų \$1.00.

Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

First National BANK,
PLYMOUTH, PA.

KAPITOLAS \$100,000.00
PERVIRŠIS \$500,000.00

Didžiausia ir saugiausia Banka pasaule.

Maka 3 nuolatinių su sudėty joje pinigų.

OTTO E. NEWMAN
Drapanų Kratuve
101 E. Main St., Danville, Ill.

Mūsų lietuviškų ipardavėjai visada maloniai patarnaus ir viską paaiškin Jums uždėk.

Ateik ir pasipažink su jais.

JŪSŲ KRAUJAS REIKALAUJA

nuodugnio apvalymo šiuom metų laiku. Dabar yra toks metų laikas, kuriame kraujas yra pilnas įvairių nevalumų; taigi reikia jį apvalyti.

Severos Kraujo Valytojas

(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

apvalys jūsų kraują, o tuomi užkirs kelią tolimesniai pasirodymui įvairių biaučių ir niežančių išbėrimų, kurie taip prasiplatina PAVSARIO LAIKU. Kaina \$1.00

Perkant vaistus, reikalaukit nuo aptiekoriaus, kad jums duotų Severos. Visi aptiekoriai juos parduoda. Jeigu jūsų aptiekorius negalėtų jų pristatyti, orderiuokit stačiai nuo mūs.

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Prano Burbos Hotelis

Edwardsville, Pa.

456-458 Main St. Abu Telefonai

Pranešu garbingiems savo tautiečiams, kad užlaikau puikiausią Lietuvišką Hotelį visoje aplinkinėje. Viskas yra įtaisyta kuopuikiausiai elektrikos sviesos, šil tas vanduo ir kiti parankumai. Turiu įtaises puikę svetainę, kur draugijos gali rengt Bilius, Teatrus ir t.t. nes scena labai gerai įtaisyta; taip-gi turu įtaises pulruimį, kur galima graijiti boles. [Prie to, užlaikau ir graborystę ir tlieku visus reikalus kuogeriausiai. Kviečiu lietuvius apsilankyti pas mane, o aš visame Jums patarnausiu kuosirdingiausiai ir duosiu visokią rodą uždėk.

Su pagarba Pranas Burba, Savininkas.

DR. S. BROWSTEIN

Valandos: 1 — 3 popiet ir 6 — 8 vakare.

Gydo pasekmingai įvairiausias ligas.

Telefonas 116.

Westville, Ill.

THE FIRST NATIONAL BANK

WESTVILLE, ILL.

Mēs kviečiame tamstą čia atsilankyti, o mandagus patarnavimas yra užtikrintas. Siunčiame pinigus į užrubež kuogeriausiai. Už depositus mokame 3 nuosimėjus metams.

A. L. SOMERS, Kasininkas.

T. LUCAS

LIETUVIŠKA KRAUTUVE

Čia gausi geriausius čeveriųkus ir visokius vyrų ir moterų apredalus. Visoki kartunai dideliame pasirinkime kuogeriausiai.

WESTVILLE,

ILLINOIS.

Mūsų Banka, kuri yra po **Priežiūra Valstijos,**

Kuri turi kapitalą ir perviršį **262,500 dolerių.**

Kurioje Suvienytų Valstijų Redas laiko Postal Savings Depositus,

Kurioje rasite mandagų patarnavimą.

Kurioje susikalbėsite lietuviškai,

Priima taupinimo depositus, kad ir nuo \$1.00 ir moka (3-čią nuosimtį.

Parduoda laivokortes ant geriausių linijų taip pigiai, (kaip ir patios kompanijos.

Siunčia pinigus į visas šalis. Pinigai išsiunčiami nu-cina greitai ir labai pigiai, nes už 100 rublių ima \$51.70

Parsamdome sauges dežutes \$3.00 ant metų.

Paskolinam pinigų ir apdraudžiame nuo ugnies.

Reikale kreipkitės

Central Manufacturing Dis-

trict Bank

1112 W. 35th St., Netoli Morgan, Chicago, Ill.

Atdara: Pamedžiails ir bato ik 6 val. vakare

VIETINĖS ŽINIOS.

40-tė pas kun. F.B. Serafiną

Geg. 4, 5 ir 6 d. Visų švenčių parapijoje buvo 40 valandų pamaldos. Klebonui F. B. Serafinui su dvasiška pagalba atvyko be vietos kunigų dar kun. K. Zaikauskas iš Waukegan, kun. K. Skripka iš Westville, J. Jakštis iš Indiana Harbor ir kiti. Šimtai žmonių pasinaudojo gera proga ir priėjo prie šv. Sakramentų.

Vakarėlis kun. A. Skipkos vardadienyje.

Sekmadienyje, 4 geg., šv. Kryžiaus mokyklos vaikai iškėlė vakarėlį kun. Aleksandro Skipkos vardadienio pagerbimui. Buvo dainavimų, šokių linkėjimų ir tt. Suvaizdinta lietuviškai vaizdelių "I mokslą" ir angliškai juokingą karnelį: "In barber shop". Solenizantas tapo apdovanojamas gyvūnų buketais ir kitokiais daiktais. Nėdėlė salė buvo pilna tėvų, motinų ir pašalinių žmonių. Visi buvo dėkingi Seserims už gražų vaikų išmokymą.

Salėje teko matyti kumigus: Brišką, Petrą, K. Skripką, Ežerskį, Kaupą, d-rą Graičiūną, pp A. Bieržinskį, J. Milaševičių, J. Chmielaiską ir k.

Prie progos ir "Draugas"

siunčia gerb. kun. A. Skripkai ilgiausių metų linkėjimų.

Valymo savaitė.

Dabar po visą Chicago's miestą, tariant, švenčiama gan nepaprastas dalykas: taip vadinama "valymo savaitė" (clean up week). Amerikos miestai aplamai atsižymi savo nelabai dideliu švarumu, arba teisingiau pasakius savo dideliu nešvarumu. Nuo kitų miestų neatsilieka tame ir Chicago. Idant šiek tiek apsisėdinti, šiek tiek nuo nuolatinių purvų apsisivalius, tapo sutaisyta šioji "valymo savaitė".

Kadangi tasai reikalingas palieciai neventik prigintus amerikonus, bet ir ateivius, kurių tarpe yra taipogi lietuviai, tat šioje vietoje pamintina bent keletą žodžių ta nepaprasta "švente". Ateiviai, tai-gi ir lietuviai, kaip žinoma, gyvena nešvariausiuose miesto dalyse; didžiausią purvinumą, labiausiai nesveiką higienos žvilgsniu gyvenimą mes galime pastebėti tarp ateivių. Tat, miesto apšvarinimas, galima drąsiai sakyti, yra vienu geriausių bei reikalingiausių dalykų ateivių tarpe. Dėlei nežinomos priežasties patys ateiviai vienok nesusąžindinti su šiuo dalyku. Dangelis, rasi, pirmą kartą net apie tai girdi. Bet geriaus vėliaus, negu niekad. Pasirupinkime bent patys mes, kadangi pas kitus nėra progos, o, rasi, ir galėjimo rūpintis mumis. Galop, mes patys, nelaukdami, kol kas kitas sumanys, kad čia reikalinga pagelbos, ir prats ranką, imkime už darbo!

Prisidėkime prie tos pavasario šventės! Kuom? Stengkimės įvesti švarumo

gyvenimą, laikyti švariau musų namus, kiemus, pridabokime, kad musų vaikai, taipogi ir vyrai pradėtų gyventi švaresnėse sąlygose, negu ligšiol! Sveikata brangiausias mūsų turtas. O jį galima užlaikyti, tikta gyvenant švaresnėse sąlygose. Ko patis neišmanome švarinimo reikaluose, nežiuome, kaip reikalinga tasai arba tasai dalykas padaryti, pasiklauskime pas kitus, daugiau išmanančius ir daugiau patyrusius. Vienas kitą skatinkime prie šio mums taip reikalingo darbo, stengkimės viens kitam duoti švarumo ir sveikatai vedamo gyvenimo pavyzdį. Tuom prisidėkime prie šios šventės, o naudosis iš to turėsim labai daug. Susimąžins ligos, daug rečiau matysime pas save laidotuvių, perka nemaž ir pinigų ir sveikatos sau patiems sutaupinsime.

Geistina, kad kas-nors plačiau apie šį dalyką pa-

kalbėtų, nes šitame straipsnyje permaža tam vietos. Geistina, kad kas-nors nurodytų kelius budus, kurių pagalba galima kuopasekingiau atsiekti minėto tikslo.

Vietinis.

Redakcijos Atsakymai.

Ginečiui. Apie nelaimę Cincinnati kasykloje bus kitame numeryje. Pritruko mums vietos. Ačiū.

J. S. Vasiliauskui Baltimore, Md. Apie paskolos Ratelio apyvartą bus kitame numeryje.

M. Janukoniui, Hyde Park, Mass. Eilėms truksta rimo ir ritmo. Nėdėsimė

TEATRAS! TEATRAS!!

Gegužės 18-tą ir 25-tą d., vakarais 7:30 šv. Vincento Dramatiška kuopelė, vaidys Dramos vaiždelį, "Kaip kas išmano, taip save gano", ir juokų vaiždelį, "Meška". Vaidys bažnytinę svetainę šv. Vincento (Esplen) Pittsburgh, Pa. Sirdingai kviečiamės, nes be tų vaiždelių, bus dar sudainuota gražių dainelių. Įžanga 25c.

DR. L. S. SUMKOWSKIS

pasekmingai gydo visokias vyrų, moterų ir vaikų ligas
Lincoln ave & 12th St., Tel. North Chicago 968
North Chicago, Ill.

V. J. Stankunas

GERIAUSIAS LIETUVIS FOTOGRAFISTAS

3452 So. Halsted Street, Chicago, Illinois

HEALTH WANDA RESORTH

Sergantiems plaučių liga patogusia vieta. Tyras oras, sveikas vanduo. Sugrąžinamas sveikatos užtikrintas.
15 gražių stulbelių, maudyklos, šokiai, luoteliai, koncertai ir daug visokių linksmybių. (sezono atviras nuo gegužės mėn.).

M. PETRIKOSKY,

Grand Junction - Michigano

NEBO

korkiniais galais CIGARETA

Visi ruko
NEBO
Cigaretus

10 už 5c

Kiekvienas prekų parduoda NEBO cigaretų daugiau kas diena

Garsiausi
Amerikoje
Dėlto kad jie
yra geri

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DAKTARAS IGNOTAS STANKUS,

Tiktas lietuvis, baltas mokslas, teisto universitete. Buvo miestavio daktaru Indianapolis, Ind. ir specialiai mokosi New Yorko Didžiojo Mokykloje daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Po įėjimo didžio daktaro mokyklos, Dr. Stankus įrengė savo lova Sanatoriumu (namų ligonitvį), kur užlaiko visokius ligonius dėl gydymo ir darymo operacijų.

Gydo ligas:
Nuo reumatizmo, skaudėjimo kaulų, strėnų, kojų pečių, nuo visokių kraujos, užkrečiamų ligų, užkietėjimų ir nedidelių vidurių, išbėrimų, niežėjimų ir auglių ant veido ir kūno visokių apgandų, dėdėdžių ir silpnos plauku, galvos skaudėjimo, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas, visokias nervų ligas, neuralgijas, drebulius, sąnarių, greito supukimo, negalėjimo miegoti ir ligas, greitą pulsą, sunkų kvėpavimą, peršalimo ligas ir nusiropėjimą sveikatos, visokias moterų ligas, skaudėjimą ir nerūguliškumą mėnesinių (baltųjų) tekėjimų ir gumbų. Darau operacijas ant galvos, kaulų, nervų, smegenų, moterų ir vyrų gimdantių organų. Taipgi darau operacijas ant nosies, akių ir gerklės.

RADEKAVONĖS UŽ IŠGYDYMĄ.
As Jonas Stankus, 926 Jennie st., Kenosha, Wis. įstariai sirdingai ačiū daktarui Ignatui už išgydymą manęs. Dabar prašau Tautos išgydyti ir mano draugą Juozapą Stankų nuo lėtinio spuogais ant kūno.

As Adelfė Bagdonas, P. O. Box 95, Puritan, Pa., pasakysiu tikrą taisybę, kad jūsų gydytojas man nedaug gerą padarė, tikrai sustabdė silpnos plauku, silpnos plaukus ir sustabdė niežėjimą galvos, o kas link užauginto plauku, tai aš nieko nemenuoju.

A. J. Juskaits, 511 Railroad Av., Brooklyn, N. Y., išreiškia savo širdingą padėką Dr. Ig. Stankui už išgydymą nuo skaudėjimo, skaudėjimo po krutinę ir sunkaus kvėpavimo. Da turio kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negu pirma.

Jos. Schultz, P. O. Box 245, Croadon Wis. ir Pranas Grablauskas, P. O. Silver Creek, Pa., širdingai dėkojame daktarui Stankui už išgydymą nuo kloniškių, užsienėjusių ligų.

Tos visos padėkavonės yra įdėtos su paveldėjimu pačių pacientų. Kiti visi yra užlaikomi didžioje slaptelyje. Dr. Stankus duoda daktarišką rodą ir egzaminavimą dykai ypatybei ir per laisvą, be skirstymo kaip toli gyvenate: Amerikoje, Kanadoje ar Anglijoje. Visuomet kreipkitės ypatyškai arba laisvą ant šio adreso:

DR. IGNATIUS STANKUS,

1210 SOUTH BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA.
Ofiso valandos: 15 ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8. Nėdėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4

Pirmos Rūšies Aptieka

F. A. Juozapaitis Aptiekorius ir Savininkas

Visuomet prikrauta kaip vietinių, taip ir užrubežinių vaistų. Dieną ir naktį galima pasisaukti iš jo aptiekos koį nori gydytoja. Gerai žinomas kaip sąžiningas aptiekorius „Liet. Daktarų Draugijai“. Todėl visi Bridgeporto ir aplinkinės Lietuviai nepamirškite įsitemyti antrąsą:

F. A. Juozapaitis Aptiekorius ir Savininkas
3601 So. Halsted ir kampas 36-tos gatvės. Chicago, Illinois
Telefonas: YARDS 551

JUOZAS LEŠČINSKIS

SENIAUSIA PIRMOS RŪŠIES APIEKA
visuomet prikrauta kaip vietinių, taip ir užrubežinių vaistų. Receptus išpildo kuopauliausia pigiausiomis kainomis ant
BRIDGEPORTO.

3315 Morgan Street, Chicago, Illinois. Teleph. Yards 709

FRED F. KLEKER

FOTOGRAFISTAS
Didžiausia Fotografijų Galerija ant Town of Lake.
Patarimai oia nusilimt
Savo Fotografijas 1645 W. 47-th St., Chicago
Telefonas: Drovers 285

DOVANAI! DOVANAI!

Ukišką Kalendorių 1913 metams ir naudingą „paketbuką“ su užrašų knygtute, išsiųsiu dovanai kiekvienam, kuris prisius man 10 gerų adresų savo pažįstamų ir 10 centų markėmis, apmokėjimui siuntimo lėšų. Adresuokite šitaip:

J. W. Geležunas

170 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KAIP PAGERINTI BUVI?

Broli Darbininke: -

Netikėk tais, kurie tau stengiasi įkalbėti, buk sunaikinęs Kapitalą paversi šitą Ašarų Pakalnę į Rojų. Tas neteisybė! Be kapitalo nieko nėra. Jei nori sau gyvenimą palengvinti, turi žinoti kaip sunkiai uždirbtą pinigą sunaudoti, o tą sužinosi užklauskamas

Wards Peak Mining and Milling Co.

140 Nassau Str. NEW YOR, N. Y.

Rašyk tuojaus.

TIKRAI LIETUVIŠKA APIEKA

ANT BRIDGEPORTO

Kas reikalauja tikrų iš čistų gyduolių, šaukites ant sekančio antrašo:

F. A. POSZKA Chicago, Illinois

DR. M. STUPNICKIS

Priėmimo valandos: nuo 8 ryto ligi 11 ryte - nuo 5 vakare ligi 8 vakare

3109 SO. MORGAN ST., Telephoneas YARDS 5032

CHICAGO, ILLINOIS

-50.000 Katalogų DYKAI!

Prisiųsk už 3c stampa, o aptursi didžiausią lietuvišką katalogą KATALOGĄ LAIKRODŽIŲ, ŽIEDŲ ir visokių auksoriškų daiktų. Siunčiam į visas dalis svieto. Mūsų katalogas perstatė didžiausią Auksoriškų Daiktų Krautuvę, todėl lengva iš jo bile kas pasirinkti. Tokis katalogas turi rasti kiekvieno lietuvių stubo, nes jis apsaugoja žmones nuo apgavikų. Reikalaukite tuojaus.

J.P. Tuinila, 822 Washington St. BOSTON, MASS.

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTA!

Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-Ne York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APIEKA

PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS

kurios tikslu yra apsaugoti savo vientečius nuo visokių apgavikų išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnų.

LIETUVIŠKA APIEKA savo ngų metui pritarimu išrado daugybę specialiąsų gyduolių, sutaisytų iš žvėžiųjų ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos sū dalyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

apgavyki išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekimingsiomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kunos sil- pnybės.			
LIETUVIŠKA APIEKA savo šiu metų pritrinim			
Brasid dautybe specialijai gyduoliu, sutaisyti iš žve- ninti gydyti gydančių medikamentų ir labai paseki- mingsi gydyti įvairias ligas. Tais pačiais šiuo s- dalyje sutautos ir gautas, skaitantis gyduoles:			
Kraujo Valytuvai.....	1.00	Nuo galvos skaudėjimo.....	25
Gyvasis Balsamas.....	25	Nuo kojų nuspaudų.....	10
Servet Stiprintojas.....	50c	Nuo dantų gelimo.....	10
Valymas del Vidurių.....	1.00	Nuo peršalimo.....	25
Kraujo Stiprintojas.....	50c	Plaukų stiprintojas.....	50c
Nuo kosulio.....	25c	Limmentas arba Expectorans.....	25
Nuo gerklės skaudėjimo.....	50c	Nuo plaukų lūžio.....	50c
Nuo reumatizmo.....	1.00	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo kirmėlių.....	50c
Nuo lūžio.....	50c	Nuo lūžio.....	50c
Nuo dusulio.....	50c	Nuo dusulio.....	50c
Nuo kirmėlių.....	50c	Nuo k	